Ազգ
Azg armenian daily
23 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1999 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 31 (1776)

Դեմիրել. «Յունաստանը պետք է համարվի օրենքից դուրս պետություն»

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիայի նախագահ Ս. Դեմիրելը, որը պաշտոնական այցով գտնվում է Ֆիլիպիններում, այսօր հայտարարել է, որ Յունաստանը պետք է դասվի ահաբեկչությանը սատարող երկրների շարքը եւ ըստ այդմ պետք է բնութագրվի որպես օրենքից դուրս պետություն, հաղորդել է «Յունաստանի ձայն» ռադիոկայանը: «Մենք պետք է պաշտպանենք մեր իրավունքները, որոնք մեզ համար ապահովում է միջազգային օրինականությունը, եւ համապատասխան միջոցներ ձեռնարկենք, եթե Յունաստանը շարունակի իր անօրինական գործունեությունը»,- հայտարարել է Դեմիրելը:

Ըստ ռադիոկայանի, թուրքական «Յուրիեթ» թերթի այսօրվա համարում նշվում է, որ Օջալանը հարցաքննության ժամանակ խոստովանել է, որ Յունաստանն աջակցում եւ զենք է մատակարարում PKK-ին:

ՀԱՅՏՆԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ

ԴԱՎ-ը բուժող նոր դեղամիջոց՝ «Արմենիկում»

Առասպելներից մինչեւ իրականություն

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Անցած շաբաթավերջին ՆԳ եւ ԱԱ նախարար Սերժ Սարգսյանի հրապարակած լուրը բոլորին անակնկալի բերեց: Ըստ այդմ՝ ԴԱՎ-ի (իմա՝ ՍՊԻԴ-ի) դեմ Հայաստանում հայտնագործվել է բուժիչ դեղամիջոց, բուժվել են մեր հանրապետությունում գրանցված 13 հիվանդները, եւ այսօր Դեղգործակալության արտոնագրման հերթական նիստում նախնական տեղեկատվությամբ «Արմենիկում» անունը կրող աշխարհացունց դեղամիջոցը կգրանցվի: Նախարար Սերժ Սարգսյանը միանշանակ էր. «Արմենիկումը» ոչ միայն ԴԱՎ-ի բուժման համար է, այլեւ բոլոր հիվանդությունների, որոնք կապված են իմունային համակարգի հետ: Արտասահմանյան լրատվական գործակալություններն այս լուրն արդեն սփռել են աշխարհի չորս ծագերում, եւ ոմանք թերահավատությամբ, ոմանք՝ հույսով իրենց հայացքը հառել են Հայաստանին:

ԴԱՎ-ի հայտնագործման ողջ գործընթացը պարուրված է գերգաղտնիությամբ, թեեւ դեռեւս անցած աշնանը պահ առ պահ որոշ իրազեկ աղբյուրներ արտահոսք էին թույլ տալիս՝ պնդելով, թե ԴԱՎ-ը վնասազերծելու բժշկական շատ հաջող փորձարկումներ են կատարվում: Լուրը բացահայտվեց ոչ առողջապահական հիմնարկների անունից, այլ ՆԳ եւ ԱԱ նախարարի շուրթերից:

Տես ➧ էջ 3

ՔՐԴԱԿԱՆ

PKK-ն սրբազան պատերազմ սկսելու կոչ է անում

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիայի վարչապետ Բ. Էջեւիթը կրկին խստորեն քննադատել է Եվրամիությանը՝ մեղադրելով քրդական խնդրին եւ Օջալանի դատավարությանը միջամտելու կազմակերպության փորձերը: Ըստ Էջեւիթի, Եվրոպայում, որտեղ ռասիզմի միտումներ են նկատվում, կան տարրեր, որոնք շահագրգռված են Թուրքիայի բաժանմամբ: Նա հայտարարել է, որ Թուրքիան երբեք խտրականություն չի դրել թուրքերի եւ քրդերի մեջ: «Ես ուզում եմ դիմել Արեւմտյան Եվրոպայի այն շրջանակներին, որոնք աջակցում են PKK անջատողական ահաբեկչական կազմակերպությանը, որպեսզի նրանք դադարեցնեն այդ վարվելակերպը»: Թուրքական դատարանների վրա արտաքին ճնշումն Էջեւիթը անթույլատրելի վիրավորանք է որակել:

Եվրոպայի քրդական համայնքի համար հեռարձակվող հեռուստակայանի գլխավոր տնօրենը նշել է, որ սկզբնական շրջանում քրդերի բողոքի ցույցերը տարերային բնույթ էին կրում, ուստի հնարավոր չէր դրանք վերահսկել: Ըստ նրա, PKK-ն այժմ փորձում է սառեցնել ցուցարարների բորբոքվածությունը՝ վախենալով, որ այդպիսով քրդերը իրենց դեմ կտրամադրեն եվրոպական հասարակությանը: Ըստ տնօրենի, արդեն ստացվել է PKK-ի կենտրոնական կայանի դիմումը՝ ուղղված եվրոպայի քրդերին, որով կոչ է արվում չհարձակվել դեսպանատների վրա, չվերցնել պատանդներ, ոստիկանության հետ բախումներ չունենալ եւ ընդհանրապես հետեւել հասարակական կարգականոնին: Ըստ BBC ռադիոկայանի, PKK-ի ղեկավարները հայրենակիցներին կոչ են անում իրենց բողոքն արտահայտել ժողովրդավարական մեթոդներով: Միեւնույն ժամանակ կազմակերպության ղեկավարների դիմումը թուրքաբնակ քրդերին միանգամայն այլ բնույթ է կրում. ինքնապաշտպանության եւ իշխանությունների դիմակայման կոչ է արվում:

Ըստ «Ազատություն» ռադիոկայանի, PKK-ն քրդերին սրբազան պատերազմ սկսելու կոչ է արել: Քրդերի ղեկավարներից Կարասուն, ելույթ ունենալով Լոնդոնում հեռարձակվող քրդական կայանով, հայտարարել է, որ սրբազան պատերազմը գոյատեւման միակ գործուն միջոցն է: Կարասուն չի նշել, թե հատկապես ում դեմ պետք է ուղղվեն հարվածները: Նա խստորեն քննադատել է Թուրքիային, ԱՄՆ-ին եւ եվրոպական երկրներին: Կարասուն հայտարարել է նաեւ, որ ԱՄՆ-ը մեղսակից է Օջալանի ձերբակալությանը եւ դրա համար պետք է պատիժ կրի:

Ռամբույեում բանակցությունները շարունակվում են

ՓԱՐԻԶ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՄՆ պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթը փետրվարի 22-ին ժամանել է Ռամբույե՝ կրկին հակամարտող կողմերին փոխզիջման հասնել համոզելու փորձ կատարելու նպատակով:

Նախօրյակին Մադլեն Օլբրայթը երեք ժամ շարունակ համոզում էր կոսովյան ալբանացիների պատվիրակությանը՝ հրաժարվել սերբերի հետ համաձայնության մեջ Կոսովոյի անկախության մասին հանրաքվե անցկացնելու վերաբերյալ կետ մտցնելուց: Սակայն, նրա ճիգերը, թվում է, արդյունք չեն տվել, եւ կոսովյան ալբանացիները մինչեւ հիմա իրենց ստորագրությունը չեն դրել փաստաթղթի տակ:

«Ֆրանսպրես» գործակալությունը հաղորդում է, որ Բելգրադի դեմ ռազմական ուժի օգտագործման հարցի առնչությամբ ԱՄՆ դիրքորոշման մեջ լուրջ փոփոխություն է կատարվել: Ավելի վաղ ԱՄՆ-ը սպառնում էր օդային հարվածներով, եթե բանակցությունները ավարտվեն անհաջող: Այժմ ԱՄՆ պետքարտուղարը հայտարարում է, որ համաձայնագիրն ստորագրելուց ալբանացիների հրաժարվելը չի նշանակի անհապաղ ռազմական գործողության սկիզբ ընդդեմ սերբերի: Եթե բանակցությունները տապալվեն երկու կողմերի մեղքով, ապա այդ դեպքում եւս ՆԱՏՕ-ն ուժ չի կիրառի Բելգրադի դեմ: Այսպիսով, նշում են դիտորդները, մնում է մեկ տարբերակ՝ ռմբակոծությունները կսկսվեն, եթե սերբերը չստորագրեն համաձայնագիրը:

Միեւնույն ժամանակ Պենտագոնը շարունակում է մարտական ինքնաթիռների փոխադրումը Իտալիայում եւ Մեծ Բրիտանիայում գտնվող ավիահանգրվաններ:

Ռուսաստանը նախկինի պես դեմ է ռազմական ուժի գործադրմանը կոսովյան հակամարտության լուծման համար: ՌԴ արտաքին գործերի նախարար Իգոր Իվանովը դարձյալ դեմ է արտահայտվել կոսովյան հակամարտության ուժային լուծմանը: Իգոր Իվանովը հայտնել է Ռուսաստանի պատրաստակամությունը՝ իր ավանդը բերել Կոսովոյում իրադրության կարգավորման գործին:

ԱՊՀ մի շարք պետություններ մտադիր են դուրս գալ կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագրից

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՊՀ մի շարք պետություններ համագործակցության կառույցներ են հղել հաղորդագրություններ ԱՊՀ կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագրից դուրս գալու մտադրության մասին: Այս մասին Ռուսաստանի ՊՆ աղբյուրների վկայակոչմամբ հաղորդում է «Փրայմ նյուսը»: Աղբյուրների պնդմամբ, ԱՊՀ որոշ երկրներ հայտարարել են նաեւ այնպիսի կառույցի անհրաժեշտության բացակայության մասին, ինչպիսին է ԱՊՀ պաշտպանության նախարարների խորհուրդը: Այն երկրների թվում, որոնք մտադիր են լքել պայմանագիրը կամ դեմ են ԱՊՀ պաշտպանության նախարարների խորհրդի գործառնությանը, աղբյուրները նշում են Ադրբեջանը, Վրաստանը, Մոլդովան, Ուզբեկստանը եւ Ուկրաինան:

Եթե ԱՊՀ կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագրից առանձնանան Ուկրաինան, Ադրբեջանը եւ Մոլդովան (ՎՈՒԱՄ երկրները), ապա նրանց կհետեւի եւ Վրաստանը, «Փրայմ նյուսին» հաղորդել են Վրաստանի զինվորական փորձագետները: Ըստ նրանց, պայմանագիրը մինչեւ օրս շոշափելի արդյունքներ չի բերել նրա մասնակիցներին: Սակայն, փորձագետների պնդմամբ, Վրաստանում առկա է եւ երկրորդ տեսակետը պայմանագրին երկրի մասնակցության առնչությամբ. քանի դեռ Վրաստանում տեղակայված են Ռուսաստանի զինվորական ստորաբաժանումներ, բացառված չէ, որ Թբիլիսին գարնանը երկարացնի պայմանագիրը:

ԱՊՀ կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագրի երկարաձգումը պետք է կայանա 1999 թ. գարնանը, որին մասնակցում են Հայաստանը, Ադրբեջանը, Բելառուսը, Վրաստանը, Ղազախստանը, Ղրղզստանը, Ռուսաստանը, Տաջիկստանը եւ Ուզբեկստանը:

Թալանվել է Աշտարակի սուրբ Մարինե եկեղեցին

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարի 21-ին թալանվել է Աշտարակի սուրբ Մարինե եկեղեցին: ՆԳ եւ ԱԱ նախարարության Արագածոտնի մարզային վարչությունում ասացին, որ Աշտարակի սուրբ Մարինե եկեղեցու հոգեւոր հովիվ տեր Հովիկ Ալոյանը հայտնել է, որ նույն օրը գիշերը եկեղեցուց գողացել են սինթեզատոր, երկու Ավետարան, մեկ սկիհ, մեկ սրբապատկեր եւ մեկ խաչ: Դեպքի վայր է մեկնել օպերատիվ խումբը՝ փորձագետի մասնակցությամբ: Ձեռնարկվում են միջոցառումներ հանցագործությունը բացահայտելու ուղղությամբ:

Մալարիա՝ Նախիջեւանի Շարուրի շրջանում

ԲԱՔՈՒ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետության Շարուրի շրջանում մալարիա է բռնկել: Այս շրջանի՝ Արաքսի երկայնքով մեկ տեղակայված 20 գյուղերի ավելի քան 500 բնակիչներ վարակվել են այդ հիվանդությամբ: Ըստ ՆԻՀ առողջապահության եւ համաճարակաբանության կենտրոնի տնօրեն Ս. Ջաֆֆարովի, նման զանգվածային հիվանդացության պատճառը մանր, անհուն լճերի մեծ թիվն է, որոնք առաջանում են Արաքսի տեղատվություններից հետո: Այդ ջրամբարները՝ կանգնած ջրով, որոնք զբաղեցնում են մոտ 50 հեկտար մակերես, մալարիայի մոծակի՝ անոֆելեսի աղբյուր են: Դրանք չորացնելը հնարավոր չէ, քանի որ գտնվում են գետի մակարդակի վրա: Կանխարգելման համար մոտ 190 հեկտար տարածք կրկնակի մշակվել է նավթով:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Ընտրական օրենսգիրքը հրապարակվեց՝ վրիպակներով հանդերձ

ԱԺ-ում խաղաղության ծխամորճ վառեցին

Երկուշաբթի ԱԺ-ում ձեռքից ձեռք էր անցնում ՀՀ պաշտոնական տեղեկագրի թիվ 4 եռագույն գրքույկը, որը հրապարակվել էր փետրվարի 22-ին եւ իր առաջին էջում ամփոփում էր «ՀՀ պաշտոնական տեղեկագրի փետրվարի 18-ի համարում տպագրված ընտրական օրենսգրքում նկատված վրիպակները»՝ թվով 49: Այսպիսով, իշխանությունը կտրեց գորդյան հանգույցը, որ ստեղծվել էր փետրվարի 18-ին նախագահի ստորագրած ընտրական օրենսգրքի շուրջ: Շաբաթ ԱԺ խոսնակ Խոսրով Հարությունյանի տրամադրությունը մռայլ էր. ընդդիմությունը հայտնաբերել էր նախագահի ստորագրած եւ պաշտոնական տեղեկագրում հրապարակված ընտրական օրենսգրքի տարբերությունները խորհրդարանի կողմից երրորդ ընթերցմամբ վավերացված տեքստի համեմատ: Որքան էլ այդ տարբերությունները օրենքը բարեփոխելու բարի կամքից թելադրված լինեին, այնուհանդերձ օրենսգիրքը դարձնում էին անվավեր, քանզի երրորդ ընթերցումից մինչեւ նախագահի գրասեղանին դնելու պահն օրենքը ոչ ոք իրավազոր չէ փոխելու: Ամենաէական տարբերությունը եզրափակիչ դրույթներում ավելացված նոր երրորդ կետն էր հետեւյալ բովանդակությամբ. «Սույն օրենսգիրքն ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից»: Շաբաթ երկընտրանք կար. եթե օրենսգիրքը համարվում է անվավեր, եւ նախագահը առարկությունների տեքստով այն վերադարձնում է ԱԺ, ապա խախտվում է ընտրությունների հնարավոր ժամանակացույցը, իսկ Ռոբերտ Քոչարյանն արդեն ստորագրել է հրամանագիր, ըստ որի՝ մայիսի 30-ը նշանակված է խորհրդարանական նոր ընտրությունների օր: Եթե բացառվում է նշված երրորդ կետը, ապա օրենքը պետք է գործի հրապարակման պահից 10 օր անց:

Տես ➧ էջ 8

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ընթացիկ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Միասնականութեան դրական ոգիով կը մեկնինք բանակցութեանց

Այս շաբաթավերջին Փարիզում կկայանան սփյուռքում գործող ՌԱԿ զույգ վարչությունների միջեւ առաջին բանակցությունները: Այդ կապակցությամբ ՌԱԿ Կենտրոնական վարչությունը հրապարակել է հետեւյալ հաղորդագրությունը:

Իր անկախութեան թուականէն ի վեր մեր հայրենիքը կը գտնուի պատմական ու ճակատագրական ծանր մարտահրաւէրներու դիմաց, եւ ամէն հայ անհատ եւ կազմակերպութիւն լուրջ պատասխանատուութիւն մը ունի սատարելու հայրենիքի վերակառուցման, անոր հողային ամբողջականութեան պահպանման եւ ապագայի զարգացման:

Անկախութեան առաջին օրէն իսկ Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչութիւնը խոհեմ, հեռատես ու բոլորանուէր վարքագծով ու ծրագիրներով առաջին գիծին վրայ գտնուեցաւ այդ մարտահրաւէրներուն պատասխանելու. եւ հազիւ թէ պիտի պտղաբերուէր քաղաքական այդ առաքելութիւնը՝ պառակտումը թափանցեց կուսակցութեան շարքերէն ներս, անզօր դարձնելով զայն իր առաքելութիւնը իրագործելու. աւելին՝ իրերամարտ ուժերով կազմակերպութեան հատուածները ինկան ինքնաժխտումի տխուր կացութեան մէջ:

Կուսակցութեան բոլոր ողջախոհ տարրերուն համար ծանօթ են այս անբաղձալի կացութեան պատճառները, եւ այս հանգրուանին պատասխանատուներ մատնանշելը պիտի ծառայէր միայն ներքին պայքարները սրելու եւ բաժանումը տեւականացնելու:

Բոլոր անոնք, որոնք կը ցանկան այս բաժանումը յաւերժացնել, չեն կրնար այս կուսակցութեան բարիք ցանկացողները նկատել իրենք զիրենք:

Նոյնպէս, իրականութեան չի համապատասխաներ եւ երազատեսութիւն միայն կրնայ համարուիլ կուսակցութեան ներկայ բաժանումը «արտաքուած» կամ չարտաքուած անդամներու կացութեամբ բնորոշելը: Իրականութիւնը այն է, որ կուսակցութիւնը բաժնուած է երկու հակընդդէմ ճակատներու, իսկ անդին, շրջանակներու եւ անդամներու ստուար թիւ մըն ալ ինքզինք անգործութեան դատապարտած է՝ սպասելով կուսակցութեան միասնականութեան վերականգնումին:

Ներկայ պայմաններուն մէջ, միայն փոխադարձ զիջումներով եւ փոխադարձ յարգանքի վերականգնումով կարելի է լուծել տագնապը. եւ մենք միշտ պատրաստ եղած ենք ինքնավստահօրէն կէս ճամբան քալելու այն յոյսով, որ կուսակցութեան ճակատագրով մտահոգ լուրջ խօսակիցներ կը գտնենք մեր դիմաց:

Հայրենի պետական իշխանութիւնները քաջալեր հանդիսացան մեզի՝ կուսակցութիւնը վերամիացնելու եւ զայն քաղաքական լուրջ գործօնի վերածելու՝ Հայրենիքի մէջ թէ Սփիւռքի տարածքին:

Մեզի համար յուսադրիչ հանգամանք մը զգեցաւ Բէյրութէն եկած առաջարկը՝ հաշտութեան բանակցութեան ձեռնարկելու: Վերոյիշեալ մերձեցումը ամրապնդող քայլ մը կը նկատենք նաեւ անցեալ Նոյեմբերին Աթէնքի մէջ կայացած ժողովի մը կողմէ լիազօրումը Բէյրութի ղեկավարութեան բանակցութեանց սկսելու, թէեւ յիշեալ ժողովի աւարտին հրապարակուած հաղորդագրութիւնը՝ ամէն իրաւունք կու տար մեզի վերապահութեամբ մօտենալու բանակցութեանց սեղանին:

Այսուհանդերձ ընդարձակ եւ լուրջ օրակարգ մը պատրաստելով փոխանցած ենք մեր խօսակիցներուն, որոնց հետ պայմանաւորուած ենք հանդիպելու փետրուարի 26-ի շաբաթավերջին, եռօրեայ բանակցութեան ծրագրով:

Համոզուած ենք, որ դիւրին պիտի չըլլայ ցանկալի եզրեր գտնել կուսակցության միասնականութիւնը վերահաստատելու, մանաւանդ հրապարակային ծանր պայքարներէ ետք, որոնք տակաւին կը շարունակուին կարգ մը շրջանակներու մէջ, կրքոտ անձնականացումով եւ միասնականութեան ճիգերը ականահարելու բացայայտ դիտաւորութեամբ:

Սակայն, բոլոր անոնք, որոնք կը հաւատան Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան սրբազան առաքելութեան՝ պիտի գիտնան վեր բարձրանալ խրամներէն եւ պահին լրջութեան գիտակցութեամբ՝ նայիլ ապագային:

Մենք հաւատացած ենք որ մեզի հետ պիտի ըլլան այս հանգրուանին հոգիները մեր կուսակցութեան անմահ հիմնադիրներուն՝ Տամատեաններուն, Չոպանեաններուն, Թէքեաններուն, Եկարեաններուն եւ այլոց: Անոնք 1921 թուականին պատմական հսկայ մարտահրաւէրի մը պատասխանելով կազմեցին Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը, միացնելով գաղափարակից այլ տարրերու հոսանքները. ՌԱԿ-ի հիմնումով անոնք տուած եղան նաեւ միասնականութեան գերագոյն դասը յաջորդող սերունդներուն:

Որոշած ենք այդ դասով ալ առաջնորդուիլ մեր բոլոր ծրագիրներուն ու գործունէութեանց մէջ:

Ի դիմաց՝ ՌԱԿ Կեդրոնական Վարչութեան՝

ՀԱՅԿԱԶՆ ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ
Ատենապետ
Տոքթ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ
Ատենադպիր
Մոնրէալ, փետրուար 17, 1999

ԵՐԵՎԱՆ

Հայաստան-Սփյուռք փոխհարաբերությունների հիմնահարցերին նվիրված համահայկական խորհրդաժողով

Ինչպես հայտնի է, ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանի հրամանագրով ստեղծվել է Հայաստան-Սփյուռք փոխհարաբերությունների հիմնահարցերին նվիրված համահայկական խորհրդաժողով նախապատրաստող կառավարական հանձնաժողով:

Հանձնաժողովն արդեն անցկացրել է երկու նիստ, առաջինը ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանի մասնակցությամբ, որտեղ քննարկվել են համաժողովի նախապատրաստման եւ կազմակերպման սկզբունքային մոտեցումները եւ խնդիրները:

Հանձնաժողովի երկրորդ նիստում քննարկվեցին համաժողովի կազմակերպման հետ կապված գործնական հարցեր: Համաժողովը նպատակ ունի քննության առնել հայության համար առաջնահերթ կարեւորություն ունեցող խնդիրները, ստեղծել նրանց լուծման իրական լծակներով օժտված համապատասխան կառույց համազգային նշանակություն ունեցող հարցերը համատեղ քննարկելու եւ միասնական ջանքերով լուծելու համար:

Համահայկական ներկայացուցչական համաժողովը, հաշվի առնելով հայության ռեալ կարողությունները եւ հնարավորությունները, միավորելով մեր ժողովրդի բոլոր ստեղծարար ուժերը, պետք է մշակի փոխհամաձայնեցված ծրագրեր եւ միջոցառումներ՝ նպատակաուղղված Հայաստանի եւ Արցախի տնտեսության զարգացմանն ու ամրապնդմանը, սփյուռքի առաջնահերթ խնդիրների լուծմանը, ապահովելով հայության բոլոր հատվածների եւ շրջանակների, յուրաքանչյուր հայի ակտիվ մասնակցությունը:

Հանձնաժողովը որոշեց առաջիկա ամիսներին կազմակերպել լայն քննարկումներ եւ խորհրդակցություններ, կապված ինչպես համաժողովի նախապատրաստման եւ կազմակերպման, այնպես էլ համաժողովի նպատակների, խնդիրների, քննարկման ներկայացվող հարցերի եւ օրակարգի, համաժողովի արդյունքում ստեղծվող մեխանիզմների վերաբերյալ:

Նկատի ունենալով համաժողովի կարեւորությունը եւ նշանակությունը հայության կյանքում, հանձնաժողովն ակնկալում է համաժողովի վերաբերյալ ակտիվ քննարկումներ Հայաստանի եւ Սփյուռքի հասարակական, քաղաքական, համայնքային, կրոնական բոլոր կազմակերպությունների, գիտական, մտավորական շրջանակների, անհատ գործիչների կողմից:

Համաժողովի անցկացման հետ կապված բոլոր կարծիքների եւ առաջարկների ստացման, ինչպես նաեւ հանձնաժողովի եւ սփյուռքի լայն շրջանակների հետ մշտական կապի, երկխոսության, խորհրդատվության ապահովման համար տրամադրվել են կապի հետեւյալ միջոցները՝

E-mail: diasporaconf@mfa.gov.am
Fax: / 3742 / 15 10 42
Հասցեն՝ Երեւան 375010, Հանրապետության հրապարակ, Կառավարության 2 շենք, ՀՀ արտաքին գործերի նախարարություն

Համաժողովի նախապատրաստման եւ կազմակերպման հետ կապված լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք դիմել ՀՀ ԱԳՆ սփյուռքի վարչության պետ, հանձնաժողովի քարտուղար՝ Զիվան Մովսիսյանին, հեռ. 58 39 78:

Երկքաղաքացիության մերժումը՝ Հայրիկյանի հրաժարականի պատճառ

Ինքնորոշում միավորման դիվանի նախագահ Արամ Հարությունյանը երեկ կուսակցության գրասենյակում հրավիրված մամուլի ասուլիսի ժամանակ հայտարարեց, թե հարցականի տակ է դրվում ՀՀ նախագահին առընթեր սահմանադրական փոփոխություններ նախապատրաստող հանձնաժողովի աշխատանքներին ԻՄ-ի մասնակցությունը: Պատճառը փետրվարի 19-ի հերթական նիստում երկքաղաքացիության մերժումն է հանձնաժողովի մեծամասնության կողմից: Ընդհանուրի համար ընդունելի չի եղել նույնիսկ փոխզիջման տարբերակը, որով առաջարկվում էր 14 հոդվածից պարզապես հանել «ՀՀ քաղաքացին միաժամանակ չի կարող լինել այլ պետության քաղաքացի» ձեւակերպումը:

ԻՄ-ը հիշեցնում է, որ նախընտրական շրջանում Ռոբերտ Քոչարյանը կարեւորում էր երկքաղաքացիության ընդունումը, եւ դա էր ընտրությունների երկրորդ փուլում նրան սատարելու պատճառներից մեկը: Հարցի վերջնական լուծումը դարձյալ վերապահելով ՀՀ նախագահին՝ Ինքնորոշում միավորումը հայտարարում է, որ նրա վերջնական որոշումից հետո կճշտեն սահմանադրական փոփոխություններ նախապատրաստող հանձնաժողովի աշխատանքներին իրենց մասնակցության հարցը:

Պրն Հարությունյանը տեղեկացրեց նաեւ, որ փետրվարի 18-ի հանրահավաքը խանգարելու համար նամակ են հղել ՀԿԿ առաջնորդ Սերգեյ Բադալյանին՝ նշելով, որ նման դրսեւորումներն անհարիր են Կոմկուսի գործելակերպին, եւ կոչ են արել պարսավանքի ենթարկել կուսակիցների վարմունքը. «Ընտրություններից առաջ անհրաժեշտ է, որ կուսակցությունները բարեկիրթ վերաբերմունք ունենան միմյանց նկատմամբ», ավելացրեց դիվանի նախագահը:

Ս. Պ.

ԼՂՀ. Հունիսի 18-ը՝ հայ երիտասարդների միաբանության օր

Հայաստանի եւ Արցախի երիտասարդության միաբանության ու համերաշխության իրականացման ծրագրի շրջանակներում Ստեփանակերտ ժամանած «Նոր դար» երիտասարդական միության եւ «Ժողովրդավարական միություն (Քրիստոնեա-դեմոկրատներ)» կազմակերպության պատվիրակություններին, ինչպես նաեւ «Արցախի երիտասարդական միության» ներկայացուցիչներին ընդունեցին ԼՂՀ արտգործնախարար Ն. Մելքումյանը եւ պաշտպանության նախարար Ս. Բաբայանը: Հաջորդ օրը տեղի ունեցավ հանդիպում ԼՂՀ նախագահ Ա. Ղուկասյանի հետ: Հանրապետության ղեկավարության հետ հանդիպման ընթացքում հյուրերը պատմեցին Արցախ կատարած այցի նպատակների ու ծրագրերի մասին:

Փետրվարի 22-ին վերոհիշյալ կազմակերպությունները ընդունեցին համաձայնագիր բարեկամության, համագործակցության եւ փոխօգնության մասին: Համատեղ կոչ արվեց այսուհետ հունիսի 18-ը հայտարարել համայն հայության երիտասարդության միաբանության օր:

Դրամական օգնություն զոհված պատգամավորների ընտանիքներին

Արցախյան գոյամարտի ընթացքում ԼՂՀ խորհրդարանի 11 պատգամավորներ հայրենիքի հանդեպ իրենց պարտքը հատուցել են սեփական կյանքով: Փետրվարի 19-ին ԱԺ-ում զոհված պատգամավորների ընտանիքների հետ հանդիպման ժամանակ ԱԺ նախագահ Օլեգ Եսայանը, վերարժեւորելով նահատակված գործընկերների հայրենանվեր գործը, ցավով նշեց, որ առ այսօր նրանց ընտանիքների պրոբլեմներին Ազգային ժողովը պատշաճ ուշադրություն չի դարձրել: Նա հավաստիացրեց, որ այսուհետ այդ բացը կլցվի: Իբրեւ ասվածի նախավկայում, Օ. Եսայանը խորհրդարանի անունից շնորհակալական նամակներ եւ 50-հազարական դրամ օգնություն հանձնեց զոհված պատգամավորների ստեփանակերտցի ընտանիքներին: Հանրապետության շրջաններում բնակվող ընտանիքներին պատգամավորական խմբերը նշված օգնությունը հանձնեցին հաջորդ օրը:

Ցավակցություն սամարացի գործընկերներին

Սամարայում տեղի ունեցած ողբերգական դեպքի կապակցությամբ, որտեղ հրի ճարակ են դարձել ոստիկանության տասնյակ աշխատակիցներ, իրենց ցավակցական վերաբերմունքն են արտահայտել նաեւ ԼՂՀ ՆԳՆ աշխատակիցները: Նախարարության ղեկավարության անունից հեռագիր է հղվել Սամարայի ՆԳՎ ղեկավարությանը, որում արցախցի ոստիկանները իրենց խոր կսկիծն են արտահայտում ողբերգության առթիվ եւ ցավակցում զոհվածների հարազատներին: Նրանց ընտանիքներին նյութապես սատարելու նպատակով ԼՂՀ ՆԳՆ կոլեկտիվը նաեւ դրամական օգնություն է ուղարկել՝ 2400 ամերիկյան դոլարի չափով:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

ՍԻՐԵԼԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ

- Ի՞նչ է այժմ տեղի ունենում Հայաստանում, ի՞նչ փոխվեց վերջին երեք շաբաթվա ընթացքում:
- Աքոռակռի՞վ, թե՞ պայքար ժողովրդի շահերի համար, երկրի ապագայի համար:
- Արդյոք ով էլ լինի, նո՞ւյնն է լինելու:
- Գոյություն ունի՞ այս մղձավանջից դուրս գալու ճանապարհ:
- Համակերպվե՞լ, համբերե՞լ, թե՞ հավաքական ուժով փոխել այս վիճակը:

ԱԺՄ-Ն ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է ՁԵԶ ՀԱՆՐԱՀԱՎԱՔԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄ, ՓԵՏՐՎԱՐԻ 26-ԻՆ (ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԸ), ԺԱՄԸ 16:00-ԻՆ:

ԱԺՄ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ /հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն /562941
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Կուլտակցական

Հայաստանում ԴԱՎ-ի (ՁԻԱՀ կամ, «հայերեն» ասած՝ ՍՊԻԴ) բուժման դեղամիջոցի «հայտնաբերման» ավետիսը, որ ազգային հեռուստատեսության «Դեմքեր» ծրագրով հեռուստադիտողին հայտնեց ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱ նախարար Սերժ Սարգսյանը, բուռն տակն իր ժողովրդի ուշադրությունը վերջին աղմկահարույց սրտանությունններից եւ օրախնդիր հարցերից շեղելն է, սեփական վարկանիշը բարձրացնելու իշխանությունների (ավելի կոնկրետ՝ ՆԳ եւ ԱԱ նախարարի) ցանկությունը: Դիտեսենների մի տեսակ էլ կա, որ անթյուն է):

Անհայտ մնալու ցանկություն հայտնած իրազեկ աղբյուրներից, սակայն, տեղեկացանք, որ դեղամիջոցի վերաբերյալ Սերժ Սարգսյանի լավատեսությունը չափազանցված էր. փորձարկումների եւ հետազոտությունների արդյունքներն

ԴԱՎ

Սերժ Սարգսյանի հայտարարությունը վաղաժա՞մ էր

Արձագանք է գտել մեր հայրենակիցների շրջանում: Լավատեսները ոգեւորված են Հայաստանը դարի հայտնագործության հայրենիք տեսնելու հեռանկարից, մյուսներն այնքան հուսահատ են հասարակության ընդհանուր սոցիալ-տնտեսական եւ բարոյահոգեբանական վիճակից, որ որեւէ լավ բան չեն ակնկալում նույնիսկ «Արմենիկում» անունով կնքվելիք դեղանյութի հնարավոր շրջանառությունից. նրանց կարծիքով, դրանից Հայաստանում ընդամենը ավելանալու է միլիոնատերերի եւ համապատասխանաբար «դղյակատերերի» թիվը, իսկ ժողովուրդն ինչպես քցված էր, այնպես էլ մնալու է:

Առավել արմատականները նախարարի հայտարարության մեջ հերթական քաղաքական խաղն ու «սադրանքն» են տեսնում, որի նպատակն իր ժողովրդի ուշադրությունը ... հանգստացած է ԴԱՎ-ի մանրէների ենթադրվող վնասազերծման բուռն փաստից. ըստ նրանց, եթե դարի «ժանտախտն» ինչ-որ չափով սահմանափակում էր սեռական անբնաթողության հակում ունեցող անձանց զուգընկերային շփումները, ապա ԴԱՎ-ի «սանձահարումը» կխորացնի մեր հասարակության բարոյազերծման գործընթացը: Հանգստացնենք բարոյականության անկումով մտահոգ մեր հայրենակիցներին. ԴԱՎ-ի բուժման միջոցն այնքան թանկ կարժենա, որ առնվազն Հայաստանում զանգվածային կիրառություն հազիվ թե գտնի: Ընտանիքների գոյատեւումը մի կերպ ապահովող այրերը (նաեւ կանայք) ստիպված կլինեն զուսպ լինել իրենց վարքագծի ընտրություններում (հիշեցնենք, որ ԴԱՎ-ն առաջին հերթին վարքագծի հիվանդություն) ...

իսկապես բավականաչափ հուսադրող են, բայց, բարձր տեղեկությունների համաձայն, համապատասխան կուրս անցած հիվանդների վերջնական բուժման իրողությունը չի հաստատվել: Դեղամիջոցն, ըստ ամենայնի, առժամանակ «խեղճացրել», բայց չի ոչնչացրել ԴԱՎ-ի «օջախը»: Նախարարի հայտարարությունն, ըստ այդմ, երեւի թե վաղաժամ էր, սակայն հուսանք, որ շարունակվող հետազոտություններն այնուամենայնիվ ցանկալի արդյունք կտան, եւ մի օր ոչ թե ՆԳ եւ ԱԱ նախարարը, այլ առողջապահության պատասխանատուները մեզ եւ աշխարհին կմատուցեն հայ բժշկագիտական ներուժի հաղթանակը: Սպասենք մասնագետների հեղինակավոր եզրակացությանը:

ՄԵԼԻՍԱ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՀՈՍԿ

Համագործակցություն ստեղծագործական միությունների հետ

Փետրվարի 22-ին Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը Թեքեյան մշակութային կենտրոնի դպիրհում հանդիպեց ստեղծագործական միությունների նախագահներին եւ մտավորականության ներկայացուցիչներին: Հանդիպմանը ներկա էին նաեւ ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության մի քանի անդամներ՝ ի դեմս փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանի, դիվանի անդամ Սերգեյ Գալստյանի, «Ռեսպուբլիկա Արմենիա» եւ «Ազգ» թերթերի խմբագիրներ Շամիրամ Աղաբեկյանի ու Հակոբ Ավետիքյանի եւ այլոց: Մտավորականությունը ներկայացնում էին բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկյանը, թատերական գործիչների միության փոխնախագահ Սարգարիտա Յախոնտովան, կինոգործիչների միության նախագահ Սերգեյ Իսրայելյանը, դարավեստի միության նախագահ Կարեն Գեւորգյանը, «Մայաք Նովա» մշակութային եւ նկարիչների միությունները՝ հանձինս Թովմաս Պողոսյանի եւ Կարեն Աղամյանի, ռեժիսոր Հրաչյա Աշուղյանը, երգչախմբային ընկերության նախագահ Դավիթ Ղազարյանը, որը հանդես եկավ կոմպոզիտորների միության նախագահ Ռոբերտ Ամիրխանյանի անունից՝ վերջինիս խաղաղից բացակայելու պատճառով եւ այլք: Հանդիպումը, որ խորհրդակցական բնույթ ուներ եւ ընթացավ ջերմ ընկերական մթնոլորտում, նպատակաուղղված էր մերտացնելու ստեղծագործական միությունների կապը ոչ միայն միմյանց, այլեւ՝ Ռամկավար Ազատական կուսակցության հետ: Այս մասին բազմիցս նշեց եւ համագործակցության ծրագրեր առաջարկեց ՀՌԱԿ ատենապետը: Քանի որ ստեղծագործական միությունների մեծ մասը ներկայումս անգործության է մատնված՝ աշխատանքային, ֆինանսական հնարավորություններ չունենալու եւ կառավարության, մշակույթի նախարարության կողմից համապատասխան աջակցություն ու օգնություն չստանալու պատճառով, մտավորականության ներկայացուցիչների կողմից ողջունվեց այս նախաձեռնությունը, որն, ըստ հանդիպման եզրափակիչ որոշման, սկիզբ կհանդիսանա ստեղծագործական կյանքը վերաշխուժացնելուն: Կայացավ ընդհանուր համաձայնություն՝ պարբերաբար կազմակերպել նման հանդիպումներ, ինչպես նաեւ՝ ստեղծել բոլոր միությունների միջեւ աշխատանքները համակարգող մարմին՝ ընդդեմ արվեստի եւ մշակույթի հանդեպ տիրող անտարբերության, մտավորական դիրքերը թուլացնող որոշակի ուժերի եւ տրամադրությունների:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

Վաստացել է «ՀՀ» նախկին խմբագրի առողջական վիճակը

Լիզա Ճաղարյանի առողջության վատացման պատճառով երեկ հետաձգվեց նրա հայցով սկսված դատական գործը: Մեղադրվող կողմի՝ Խոսրով Հարությունյանի լիազոր ներկայացուցիչ Վահագն Մկրտչյանի կարծիքով, Ճաղարյանի նիստին չներկայանալը գործը ձգձգելու միտում ունի: Ըստ նրան «հասած տեղեկությունների», որոշ պատգամավորներ (էդ. Եգորյան, Ս. Գիմիշյան, Վ. Խալաթյան, Ա. Մկրտչյան) հրաժարվել են ցուցմունքներ տալ, ուստի մեղադրող կողմը չի հասցրել կազմել այսօր ներկայացնելիք փաստաթուղթը: Վ. Մկրտչյանի պահանջով, Լ. Ճաղարյանն այսօր մինչեւ ժ. 16:00-ն պարտավոր է բժշկից տեղեկանք ներկայացնել առ այն, որ ինքն իսկապես հիվանդ է: Վ. Մկրտչյանին նկատել տանք, որ Լ. Ճաղարյանը վատառողջ էր դեռեւս դատավարության առաջին եւ երկրորդ օրերին:

Ռ. Ս.

ՀԱՅՏՆԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ

ԴԱՎ-ը բուժող նոր դեղամիջոց՝ «Արմենիկում»

Սկիզբը էջ 1

Երեկ բժիշկները եւ մասնագետները որոշեցին պաշտպանել իրենց համազգեստի պատիվը, եւ առողջապահության նախարարությունը, թեեւ մինչ այս հրաժարվում էր որեւէ պարզաբանում տալ, երկուշաբթի լրատվական ծառայության ղեկավար Ռուզանա Գեւորգյանի միջոցով պաշտոնապես հայտարարեց, որ հաստատում է Սերժ Սարգսյանի տեղեկատվությունը, սակայն այսօրվա փոխարեն, շեշտեց, թե ԴԱՎ-ը բուժող դեղամիջոցի գրանցումը կկատարվի շուտով՝ առանց ճշգրտելու «շուտովի» շրջանակները: Առողջապահության նախկին նախարար Էմիլ Գաբրիելյանը, որի անունը իրազեկ աղբյուրները հիշատակում են սույն գյուտարարների առնչությամբ, հաստատեց լուրը, բայց բավական զարմացած էր, զուգե վիրավորված այն փաստով, որ լուրը հրապարակել են ոչ թե մասնագետները, այլ ՆԳ եւ ԱԱ նախարարը: ԴԱՎ-ի ախտորոշման կենտրոնի ղեկավար Լեւ Զուրաբյանը զգուշավոր էր. «Մենք չենք բուժում, ախտորոշում ենք»:

Կիսապաշտոնական աղբյուրները հավաստեցին՝ ԴԱՎ-ը բուժող դեղամիջոցի ուսումնասիրությունը սկսվել է դեռեւս Ղազախստանում հայազգի գիտնականի գլխավորած խմբում: Ղազախստանում, սակայն, այս ուսումնասիրությունների ֆինանսավորումը դադարեցվել է, եւ անվտանգության աշխատակիցների ջանքերով ղազախստանցի այս հայ գիտնականն իր խմբի հետ, որտեղ կան նաեւ այլազգիներ, տեղափոխվել է Հայաստան: Մասնագետները պնդում են, որ այս խմբին հաջողվել է հայտնագործել ԴԱՎ-ն առաջացնող մանրէի պրոտեինը տրոհող ֆիմիական բաղադրանյութ: Այս բաղադրանյութը հայտնագործելու ուղղությամբ արդեն քանի տարի է, ինչ տքնում են արտասահմանյան բազմաթիվ լաբորատորիաներ: Թերահավատները պնդում են, որ տեխնիկական հագեցվածությամբ եւ հնարավորություններով բնավ ոչ առաջին տեղում գտնվող Հայաստանում հրաշք է նման դեղամիջոցի հայտնաբերումը: Բացի այդ՝ բժշկական ինստիտուտում գտնվող այս խմբի հիմնական լաբորատորիայի հետ, իրենց պնդմամբ, կապեր ունեցող մասնագետները հայտնեցին, թե 13 ԴԱՎ-ակիրների արյան վերջին ինքնությունն այնքան էլ հուսադրող չէ: Զուգահեռաբար պնդում են, որ 13 հիվանդը բավական քիչ է դեղի ներգործությունը լիարժեք ի հայտ բերելու համար: Փաստը, սակայն, այն է, որ իմունային համակարգի վրա ուժեղ դրական ներգործություն ունեցող քիմիական բաղադրանյութը Հայաստանում սինթեզվել է: Ի դեպ, առողջապահության նախարարությունից հայտնեցին, որ այդ գիտափորձնական աշխատանքները կատարվում են Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության հետ համագործակցված: Ողջ խնդիրը նոր միջոցներ հայթայթելն է, քանզի այդ ուսումնասիրությունները հույժ նյութատար են, ֆինանսատար: Գրանցելով «Արմենիկումը» Հայաստանը հնարավորություն կստանա լրացուցիչ ներդրումներ ներգրավել, որի ընթացքում զուգե կբացահայտվեն իմունային համակարգի վրա ազդող բոլոր գործոնները: Արտերկրում հետաքրքրությունը չափազանց մեծ է, եւ, ըստ չհաստատված լուրերի, Բորիս Բերեզովսկին Երեւան կատարած իր վերջին այցի ընթացքում խոսացել է 10 մլրդ դոլար՝ քիմիական բաղադրանյութի բանաձեւի դիմաց:

Փորձ է արվում վերակենդանացնելու ծխախոտագործությունը

«Գրանդ տոբակոն»՝ ծխախոտագործության զարգացման երաշխավոր

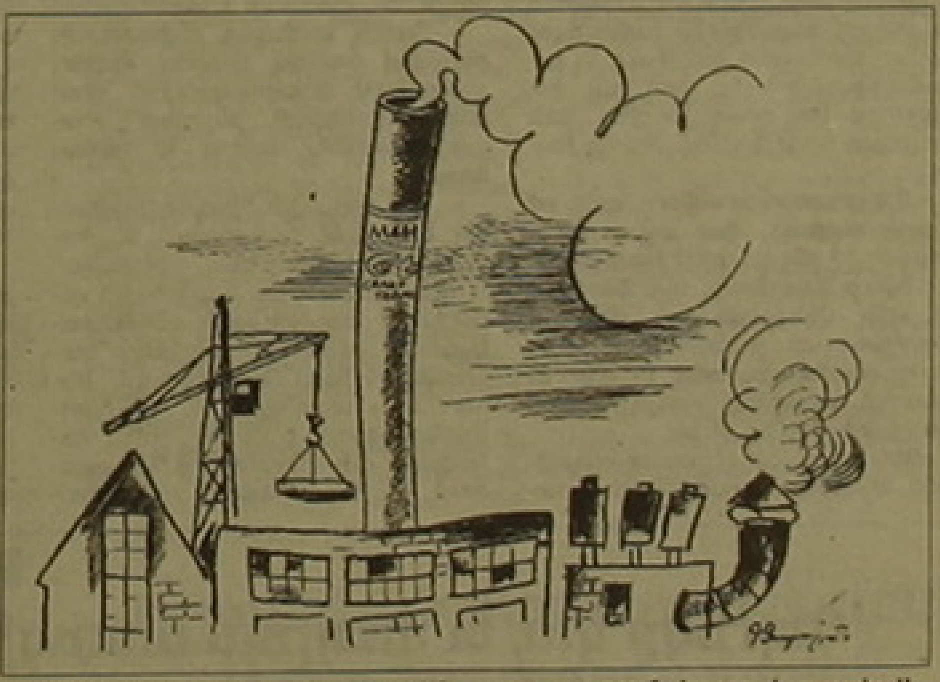

«Մեր նպատակը ոչ միայն ծխախոտի արտադրությունն է, այլեւ Հայաստանում ծխախոտագործության՝ որպես ավանդական ճյուղի, վերականգնումն ու զարգացումը», շաբաթ օրը «Գրանդ ակումբում» ծխախոտագործների հավաքից առաջ լրագրողներին ասաց «Գրանդ տոբակո» հայ-կանադական ՓԸ նախագահ Հրանտ Վարդանյանը: Տեղեկացվեց, որ այսօրվա դրությամբ Հայաստանում հնարավոր է տարեկան արտադրել մոտ 10 հազ. տոննա տեղական ծխախոտ (որն, ի դեպ, իր որակական հատկանիշներով բավականին բարձր է գնահատվում): Եթե հաջողվի վերականգնել Հայաստանի գյուղատնտեսության ավանդական այդ ճյուղը, ապա մեծ հեռանկարներ կստեղծվեն ոչ միայն տեղական հումքի վրա զարգացող ծխախոտի արտադրության համար, այլեւ Հայաստանը կդառնա տարածաշրջանի երկրներ որակյալ ծխախոտ (տերեւ) արտահանող երկիր:

Անցյալ տարի ծեռնարկության եւ ֆերմերային տնտեսությունների միջեւ կնքված պայմանագրերի արդյունքում մթերվել է մոտ 1200 տոննա ծխախոտի տերեւ: Ըստ պրն Վարդանյանի, գյուղացիների մեջ դեռեւս ծխախոտագործության եկամտաբերության եւ նպատակահարմարության վերաբերյալ մտավախություններ եւ անվստահություն կան, սակայն իրենք գտել են դրանք վերացնելու ճանապարհը. տարվա սկզբին ծեռնարկությունը գյուղացիների հետ նախօրոք կնքում է պայմանագրեր, վճարում կանխավճար, տրվում է նաեւ որոշակի տեխնիկական եւ նյութական օժանդակություն: Տեղեկացվեց, որ այս տարի կկնքվի մոտ 1400 հա ծխախոտի ցանքատարածությունների մասին պայմանագիր, ինչը ենթադրում է մոտ 5000 տոննա բերք: Այնպես որ, ըստ «Գրանդ տոբակոյի», մի քանի տարի հետո հնարավոր կլինի ապահովել ծեռնարկության ռազմավարական ծրագրում նախատեսված 10 հազ. տոննան: Հ. Վարդանյանը հայտնեց նաեւ, որ աշխատանքներ են տարվում Հայաստանում հիմնելու ծխախոտի վերամշակման հայ-հունական համատեղ ծեռնարկություն, որտեղ կվերամշակվի ոչ միայն տեղական, այլեւ հարեւան երկրների, օրինակ՝ Վրաստանից ներկրվող տերեւը: Այսօր արդեն պայմանագիր կա կնքված Ռուսաստան վերամշակված հումք արտահանելու վերաբերյալ:

«Գրանդ տոբակոյի» նախագահը, որն արդեն երկար ժամանակ սկզբունքային պայքար է սկսել մաքսանենգ ճանապարհով ներկրվող սիգարետների դեմ՝ հօգուտ հայրենական արտադրության զարգացման, լրագրողների ուշադրությունը հրավիրեց մեկ թվի վրա՝ անցյալ տարվա վիճակագրությունը հաստատել է քանի տարի շարունակ իր կողմից կրկնվող այն թիվը, որ Հայաստանի շուկան տարեկան սպառում է մոտ 5,5-6 մլրդ հատիկ սիգարետ: Նախորդ տարիներին այդ թիվը ընդամենը 1, 2 կամ 3 մլրդ էր, ինչը նշանակում էր, որ ստվերի տակ է կամ արտադրողը, կամ ներմուծողը: Ինչ վերաբերում է իրենց հարկային պարտավորությունների կատարմանը, ապա անցյալ տարի ծեռնարկությունը բոլոր հարկերի գծով պետբյուջե է մուծել մոտ 6 մլն 200 հազ. դոլար՝ մնալով հանրապետության ամենամեծ հարկատու տնտեսվարողներից մեկը: Ինչ վերաբերում է «Հայծխախոտ» ՓԸ-ին, ապա, ըստ Հ. Վարդանյանի, այդ ծեռնարկությունն առայժմ ունի ֆինանսական խնդիրներ, եւ նախատեսված ծավալի արտադրություն կարող է ապահովել միայն այն ժամանակ, երբ ծեռնարկության բոլոր բաժնետերերը օժանդակեն դրան:

«Գրանդ տոբակոյի» նախագահը ողջունեց ՀՀ կառավարության վերջերս ընդունած որոշումը՝ ներմուծվող սիգարետների վրա պարտադիր «Ծխելը վտանգավոր է առողջությանը» հայերեն մակագրություն ունենալու մասին: Այդ որոշումը ոչ միայն իրենց, այլեւ «Rothmans»-ի, «Phillip Moris»-ի կամ «Renaulds»-ի խոշոր ու լուրջ ֆիրմաների համար է օգտակար, քանի որ նրանք էլ ունեն իրենց ֆիրմաների անվան տակ դեռ նախկին խորհրդային տարածքը «ծախ սիգարետների» ներմուծումը կանխելու խնդիր:

Տեղեկացվեց նաեւ, որ վերջերս արտադրության մեջ դրված «GT»-ն, որը մասնագետների գնահատմամբ իր որակական հատկանիշներով բարձրակարգ, միջազգային չափանիշներին համապատասխան սիգարետ է, արդեն արտահանվում է Գերմանիա: Այժմ աշխատանքներ են տարվում ստանալու ISO ստանդարտը, ինչը նշանակում է պաշտոնական ճանաչում արտասահմանյան երկիր:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՐԱՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ազգային

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ ՍՈՑԻՈԼՈԳԻ ՀԵՏ

«Վտանգավորն այն է, երբ ժողովուրդն է հակադրվում իշխանություններին»

Քաղաքական գործիչները նախընտրական վերելքի շրջանում են, սակայն ժողովրդի սոցիալական «կոշտուկները» շոյելու հասկանալի «մարտավարության» խորապատկերում նրանցից նոր բան լսելու հավանականությունն աննշան է: Ուստի «քաղաքական պահի» եթե ոչ նոր, ապա գոնե շահարկումներից զերծ գնահատական լսելու ակնկալիքով դիմեցինք հայկական սոցիոլոգիական ընկերակցության նախագահ Գեւորգ Պողոսյանին` «Մեկ տարի առաջ, ի վերջո, իշխանափոխություն տեղի ունեցե՞լ է, թե՞ եղածը սովորական աչքակապություն էր» հարցով:

– Դա ապակողմնորոշող, սխալ հարցադրում է. երբ խոսում ենք գործող անձանց, պաշտոնների մասին, այո, իշխանությունը փոխվել է: Բայց երբ խոսում ենք հետեւանքների, սպասելիքների մասին (արդյոք արդարացե՞լ են բնակչության ակնկալիքները), ապա կարելի է ասել, չի փոխվել: Տարվող քաղաքականությունն ընդհանուր առմամբ նույնն է, թեպետ, ինչպես բազմիցս ասվել է, փոփոխություններ կան արտաքին քաղաքականության, Ղարաբաղի հարցում: Ներքաղաքական, տնտեսական ոլորտում լուրջ փոփոխություններ մարդիկ չեն տեսնում, ավելին` տեսնում են մտահոգիչ իրողություններ` կապված Արմենտելի, «Արմենիա» հյուրանոցի, Կոնյակի գործարանի եւ այլ օբյեկտների սեփականաշնորհման հետ: Ստեղծվում է տպավորություն, թե վաճառքի է հանվում այն ամենը, ինչ հանրապետությունում մնացել է, այն, ինչով մենք ժամանակին հպարտացել ենք: Դա նման է տան եղած-չեղածը վաճառելով առօրյայի միջոցներ հայթայթելուն, այն տարբերությամբ, որ եթե ունեցվածքը վաճառելով մարդիկ ինչ-որ ժամանակ յոլա են գնում, ապա պետությունը, շարունակ վաճառելով իր ունեցածը, չի բարելավում քաղաքացիների վիճակը. թոշակները, աշխատավարձերը ոչ միայն չեն բարձրանում, այլեւ ամիսներով ուշանում են: Ուրեմն, տեղի է ունենում թալա՞ն, ինչպես հայտարարվում է հանրահավաքներում: Մարդիկ չգիտեն, իշխանություններն էլ չեն ասում, թե այդ գումարներն ինչպես են տնօրինվում եւ բնականաբար ենթադրում են, թե ծախսվում են այլ նպատակներով: Ավելացնենք նաեւ, որ ընտրություններից առաջ քաղաքական իրավիճակը միշտ սրվում է, ընդդիմադիր կուսակցություններն ամեն առիթ օգտագործում են` իշխանություններին քարկոծելու համար: Սա նորմալ երեւույթ է, եւ իշխանություններն էլ, կարծում եմ, պատրաստ էին դրան: Առավել եւս մտածված պետք է լինեն նրանց քայլերը:

– Այս իշխանությունները, գոնե իմ տպավորությամբ, շատ ավելի հանդուրժող են ընդդիմադիր կուսակցությունների նկատմամբ, քան Տեր-Պետրոսյանի վարչախումբը, մինչդեռ ընդդիմության հակազդեցությունը ոչ համարժեք ագրեսիվ է: Ի՞նչ եք կարծում, պատճառը միայն առաջիկա ընտրություննե՞րն են:

– Ոչ իրավացի եք. այսօր հալածված կուսակցություններ չկան, քաղաքական նկատառումներով թերթեր չեն փակվում, կուսակցությունների ներկայացուցիչները հրավիրվում են համատեղ քննարկումների, մասնակցում իշխանական տարբեր ատյանների աշխատանքներին, ընդդիմությունն իշխանությունների հետ համագործակցելու հնարավորություն ունի, սակայն դա տեղի չի ունենում: Բայց ընդդիմության սուր հակազդեցությունը չէ, որ այսօր պետք է մտահոգի իշխանություններին, այլ այն սոցիալական բազան, որ կարող է բազմապատկել ընդդիմության ուժերը: Ամենավտանգավորն այն է, երբ ժողովուրդն է հակադրվում իշխանություններին. այդ ժամանակ են սկսվում ճգնաժամերը եւ հեղաշրջումները:

Իսկ օրեցօր սրվող քաղաքական իրավիճակի երեք հիմնական պատճառ եմ տեսնում: Առաջին, գլխավոր պատճառն այն է, ինչի մասին խոսեցի. իշխանությունը փոխվել է, բայց շոշափելի փոփոխություններ չկան: Այստեղից` հիասթափություն եւ դժգոհություն իշխանությունների նկատմամբ: Հաջորդ պատճառը տնտեսական «նոր» (իրականում` նախորդ վարչակարգի օրոք արմատավորված) քաղաքականության նկատմամբ բնակչության սուր վերաբերմունքն է. եթե նույնիսկ գործարքները երեք տարի առաջ են սկսվել, այսօր են երեւում դրանց հետեւանքները: Վերջապես, եթե գալիք ընտրություններին ավելացնենք Վանո Սիրադեղյանի հետ կապված իրադարձությունները, վերջին աղմկահարույց սպանությունները, պատկերը կամբողջանա:

– Որպես սոցիոլոգ աշխատանքի բերումով առավել լիարժեք հաղորդակցվելով հասարակության տրամադրություններին, ինչպիսի՞ տրամադրություններ կարող եք արձանագրել:

– Իմ սեղանին հետազոտություններ են, որոնք արտացոլում են Հայաստանի քաղաքական, սոցիալական եւ տնտեսական իրավիճակի վերաբերյալ բնակչության գնահատականները (հետազոտությունները կատարվել են նաեւ Ղարաբաղում): Միտումներն այսպիսին են. բնակչությունը ձգտում է տեսնել ուժեղ ղեկավարի, որի կերպարը թե Ղարաբաղում, թե Հայաստանում ավելի հաճախ կապվում է ուժային, մասնավորապես պաշտպանության նախարարների հետ` ոչ թե նրանց գերապատվություն տալով, այլ` համոզված, որ իրական իշխանությունը նրանց ձեռքում է: Իբրեւ քաղաքական օլիմպոսի ամենաազդեցիկ դեմքեր առաջին հերթին նշվում են հենց նրանք (չեն մոռացվում նաեւ նախագահը, վարչապետը, առանձին քաղաքական գործիչներ): Սա լուրջ մտորումների տեղիք է տալիս ստեղծված մթնոլորտի առումով, որից «ռազմականացված» հասարակության հոտ է գալիս: Մարդիկ կարծես համակերպվել են այն մտքին, որ ուժն է գործում իրավունքի փոխարեն եւ նախընտրում են ունենալ ուժեղ ղեկավար, քան ժողովրդավարական համակարգ, որտեղ հասկանալի չէ, թե ով է լուծում խնդիրները: Եթե նախագահը հանդուրժող է, ի տարբերություն նախորդի, ապա համարվում է, որ նա թույլ է: Ուժեղ ձեռքի հոգեբանությունը որոշակիորեն ձեւավորված է մեր հասարակական կարծիքում:

– Կարելի՞ է այնպես հասկանալ, որ երկիրը «ցեխից հանելու» հեռանկարը հասարակությունը կապում է ոչ թե ընդդիմության այս կամ այն առաջնորդի, այլ ուժային նախարարների հետ:

– Այո, որովհետեւ ընդդիմությունը չի փոխվել, նոր դեմքեր չկան, ասպարեզում մեծամասամբ ծանոթ, ավանդաբար ընդդիմադիր դեմքեր են, որոնք որեւէ նոր բան չեն ասում (արդեն նույնիսկ Կարեն Դեմիրճյանի կերպարն է «հնացել»): Մարդիկ տեսնում են. սա այն ընդդիմությունն է, որ տարիներ շարունակ հաղթանակի չի հասնում ոչ մեծ, ոչ փոքր ընտրություններում, սովորական դարձած ընդդիմություն, որի հետ ավելի ու ավելի քիչ հույսեր են կապվում: Մարդիկ իրատես են, եւ կողմնորոշվում են ուժի ուղղությամբ:

– Վանո Սիրադեղյանին քրեական պատասխանատվության ենթարկելու գլխավոր դատախազի միջնորդության վերաբերյալ ամենատարբեր գնահատականներ հնչեցին: Ոմանց կարծիքով, օրինականությունը վերահաստատելու սայլը վերջապես տեղից շարժվում է, մյուսների կարծիքով` փորձ է արվում հասարակության ուշադրությունը շեղել «կոնյակի», Արմենտելի եւ մյուս գործարքներից, սոցիալական հարցերից, երրորդները դատախազի միջնորդությունը կապում են ԱԺ-ն ցրելու «գերխնդրի» հետ: Ի՞նչ կարծիքի եք, միջնորդությունն արդարացվա՞ծ էր:

– Այն, ինչ արվեց, լուրջ քաղաքական քայլ էր, մանավանդ որ ասեկոսեները ժողովրդի մեջ վաղուց էին պտտվում: Նշանակո՞ւմ է արդյոք, թե նախագահը լուրջ պայքար է սկսել հանցագործ աշխարհի դեմ, դժվար է ասել: Բոլոր դեպքերում ողջունելի է, որ գոնե փորձում են, թեկուզ մեկ անձի պարագայում, թեկուզ ցուցադրաբար կամ քաղաքական շարժառիթներով, նախկինում ազդեցիկ մի դեմքի պատասխանատվության ենթարկել: Սա դրական քայլ է առնվազն հասարակական մթնոլորտի առողջացման առումով, քանի որ այսօրվա պաշտոնյաներն առավել զգոն կլինեն` գիտակցելով, որ կարող է գալ հատուցման ժամը (եթե, իհարկե, առայժմ եզակի այդ քայլը չմնա օդում): Կարեւոր է, որ դա ոչ թե ընտրությունների հետ կապված ժամանակավոր արշավ, այլ հստակ դիրքորոշում լինի, որովհետեւ լուրջ կասկածներ կան, թե դա ընդամենը նախընտրական քայլ է. իշխանության փոփոխությունից մեկ տարի է անցել, բայց այդ պայքարը միայն այսօր է սկսվում: Եթե նույնիսկ ընդունենք, որ Սիրադեղյանի գործը հիմա էր ամբողջացել, ապա չէ՞ որ կային բազմաթիվ այլ, ավելի փոքր գործեր, որ կարելի էր ավելի վաղ սկսել...

– Ի՞նչ կտա, ձեր կարծիքով, 1999 թվականը Հայաստանին:

– Եթե դատելու լինենք մեր հետազոտությունների արդյունքներով, լավատեսության հիմքեր չկան ոչ քաղաքական, ոչ տնտեսական առումով` այդ թվում նաեւ սոցիալական իրավիճակի հետ կապված: Հետեւաբար, ինձ չի թվում, թե 1999 թվականն ավելի բարվոք է լինելու, քան 98-ը կամ 97-ը: Այսօր, հասկանալի է, մասնավորապես սոցիալական իրավիճակի կտրուկ բարելավում չի կարող լինել, եւ ժողովուրդը չի էլ ակնկալում, թե աշխատավարձերը միանգամից, ասենք ութ անգամ, կբարձրանան: Խնդիրը սոցիալական արդարությունն է, սոցիալապես արդարացված լուծումներ գտնելը: Հսկիչ դրամարկղային մեքենաների պարագայում, օրինակ, որքանո՞վ նպատակահարմար էր տեղում արտադրություն, աշխատատեղեր ստեղծելու փոխարեն արտարժույթի մի զգալի զանգված արտահանել Ռուսաստան կամ մեկ այլ երկիր, որն արտադրում է այդ մեքենաները: Կարելի է բազմաթիվ այլ օրինակներ բերել: Տնտեսական գործունեության յուրաքանչյուր քայլ պետք է նաեւ սոցիալական փորձաքննություն անցնի, ինչը մեզանում անտեսվում է: Վաճառո՞ւմ եք «Արմենիա» հյուրանոցը: Շատ բարի: Բայց բարի եղեք այդ հարցի սոցիալական ենթաշերտը նույնպես դիտարկել: Շատ երկրներ, չունենալով մեծ ներդրումային միջոցներ, 10-15 տարում երկիր դարձան (Հարավային Կորեա, Ճապոնիա, հետպատերազմյան Գերմանիա եւ այլն), որովհետեւ կարողացան վստահության մթնոլորտ ստեղծել երկրի ներսում: Երբ կառավարությունն ու ժողովուրդը միասին են, բոլոր դժվարությունները հաղթահարելի են...

Ինչ վերաբերում է ներքաղաքական զարգացումներին, ապա, կարծում եմ, ընտրություններին կմոտենանք մի քանի սկանդալային պատմություններով, ժողովուրդը կարթնանա, եւ ընտրությունները դրանց շնորհիվ մի քիչ ավելի նորմալ կընթանան: Մեր հետազոտությունների համաձայն, մարդիկ հիմա բացարձակապես հետաքրքրված չեն առաջիկա ընտրություններով, այսինքն, բնակչության օտարվածությունը, քաղաքական հիասթափությունն այնքան խորն է, որ այս պահին ընտրություններ անցկացնելու դեպքում քաղաքացիների 10-15 տոկոսը հազիվ կգնա ընտրությունների: Լավ է, ուրեմն, որ խորհրդարանի լուծարելու վտանգը հաղթահարվեց: Առաջիկա երկու-երեք ամսվա ընթացքում խորհրդարանում ակնկալվող շոուները, սուր հարցադրումներն ինչ-որ չափով արթնացնելու, թարմացնելու են քաղաքական մթնոլորտը` քիչ թե շատ կարգին ընտրություններ ապահովելով: Հակառակ դեպքում դրանք պարզապես չեն կայանա: Հետեւաբար, այդ ամիսները հասարակության անհրաժեշտ են, որպեսզի մարդիկ գնան, անկաշկանդ քվեարկեն, որպեսզի դարձյալ գնված ձայներ, կեղծված քվեաթերթիկներ չլինեն: Երրորդ անգամ մեր հասարակությունը նման ընտրությունների չի դիմանա:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԳՈՐԻՍ

Դպրոցը կա, եւ փայլուն ուսուցիչներ կան, դպրոցը պահելու մեխանիզմը չկա

Հոլային պտույտից չհանդարտված դպրոցին ներկայացված է նոր` փորձարարական նախագիծ. կանոնադրություն (ՀՀ կառավարության թիվ 661 որոշում, 28.10.1998 թ.), որով փաստվում է դպրոցների նոր` պետական կառավարման համայնքային իշխանություններին հանձնելու մասին, որը ազդու որակում ունի նաեւ ռացիոնալիզացման ծրագիր: Որքան էլ գենի ուժ ստացած լինի նախկին` հավատի էներգիան, միեւնույն է. վերջերս վազանցողը նյարդայնացող խսուտից ուժասպառ դպրոցի իրական նկարագիրն է. որն էլ ակամա ծածկում է հավատի սլաքը` հաճախ ապակենտրոն, կկվի տակ դրած ձու հիշեցնող, դեռ դպրոց չիբված որոշումների նկատմամբ: Մտայնություններ փարատելու համար ցանկալի էր լսել վաստակաշատ մանկավարժների կարծիքները, հրազեկ լինել նրանց նախապատրաստվածությանը:

Ռիտա Սեւլիկյան (թիվ 1` Ակ. Բակունցի անվան միջն. դպրոցի տնօրեն):

Հակված եմ հուսալու ու հավատալու, որ այս նոր փորձաշրջանը ռազմավարական սթափ կանխատեսումների նախափուլ է եւ ուշացած, բայց եւ պրոֆիլակտիկ միջոցառում` հոգսերի տակ միայնակ կքած դպրոցի ողնաշարը աստիճանաբար շտկելու: Բայց, ինքս հենց իմ դեմ չմեղանչելու համար, չլռեմ մտայնություններիս մասին: Արդյոք այդ նոր մոտեցում-կառույցը, որը, հարկավ, օտարամուտ է, ժամանակին ու պատշա՞ճ է կիրառվել նորանկախ, տնտեսական խորացող ճողվածքով մեր երկրի համար, եւ համայնքը կունենա՞ այս կուռ ու հաստատ բազիսը, որ կարողանա սնել ու վերականգնել դպրոցի առաձգականությունը: Մեկ աշակերտի հաշվով ֆինանսավորման մեխանիզմը` 13.5 հազար դրամ, հետաքրքիր է, ո՞ր ցավը կդարմանի: Հանապազօրյա հացն իսկ հաճախ չունեցող ընտանիքը կկարողանա՞ դպրոցի ու համայնքի հետ ուսել դպրոցական մեծացող ծախսերի բեռը (չէ՞ որ նրանք, մանկավարժներին հավասար տեղ (3:3) ու ձայն, ասել է` եւ պատասխանատվություն ունեն դպրոցական խորհրդում` կառավարման բարձրագույն մարմնում):

Չգիտեմ ինչու հիշեցի «Ալպիական մանուշակի» այն փոքրիկին, որը փորձում էր բռնել մինչ այդ իրեն անծանոթ շաքարից ջրի մակերեւույթին առաջացած պղպջակը: Որքան էլ վերմակը տաք ու փափուկ թվա, անհրաժեշտ է, որ ցրտի նկատմամբ գերզգայուն ոտնաթաթը ծածկի: Գուցե ծածկելո՞ւ է...

Յասա Ալեքսանյան (թիվ 3 միջն. դպրոցի տնօրեն):

Որ դպրոցին նոր` մաքուր ու բաց շնչերակ է հարկավոր, լուրջ իրողություն է: Իրողություն է եւ այն, որ ամեն նորի մեջ ժամանակի թաքույց ու անթաքույց դրդառիթները կան, որոնք հառնում են ոչ միայն որպես հրամայական պահանջ, այլեւ հաճախ որպես ածանցյալ հետեւանք: Ուստի, ենթադրելի է, որ այս նոր մոտեցում-նախագիծը գործարկում-հաստատման լուրջ փուլ կանցնի, եւ կերեւակվեն թերին ու դրականը:

Բայց ամեն նոր մարդուն ներկայանում է յուրովի` ֆունկցիա լինելով նրա փորձի, իմացության, տեղային, ազգային եւ համամարդկային մտածումների ճշգրիտ ինտեգրման հետ: Ու չնայած անշնորհակալ գործ է կանխավ եզրահանգելը, բայց որոշ երկարելու միտված ստվերներ, այնուամենայնիվ, այս նորի առնչությամբ ինձ ներկայանում են:

Չեմ ժխտում, որ անթաքույց համակրանքս միասնական դպրոցի կողմն էր, որը որքան էլ դիսկրեդիտված, իսպառ կփլուզվի դպրոցի ապապետականացմամբ: Տարիների իմ փորձը ինձ համար անհերքելի ճշմարտության մի ախիոմ է մշակել` պետական հոգածության տիրույթից դպրոցի դուրս բերելը նրա ողնաշարը գավազին ախտահարելու առաջին քայլն է:

Մի լուրջ վախ եւս. ինչ կտա, ասենք, այս նորույթի կիրառումը հեռավոր ու սահմանամերձ գյուղերում: Սակավաթիվ աշակերտներով դպրոցը` որքան էլ համեմատաբար արտոնյալ լինեն նրան տրվող պայմանները, կկարողանա՞ պահել ինքն իրեն, առավել տագնապալի հետեւանքներ չե՞ն ծնվի...

Բացառվու՞մ է արդյոք մեծ լոռեցու Նեսոյի հարությունը...

Միտումս բնավ էլ նախագծի նախահարձակ մերժումը չէ, պարզապես իմ մեջ դժվարանում է լռել ու չտեսնելու տալ դպրոցի զարկերակը զգացող ուսուցիչը, որը, սակայն, չի ընդունում եւ այն չարչրկված շահարկումը, թե դպրոց չկա:

Ո՞վ է ասում, կա դպրոցը, կան փայլուն ուսուցիչներ, կա տաղանդավոր սերունդ, պարզապես դպրոցը պահելու մեխանիզմը չկա, իսկ ներկայացվողներն էլ... ամորֆ են: Գուցե բացակա բաղադրիչը ազգային հենքը խառնածնության մղելու մոլուցքն է:

ԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Գորիս

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ՉԵԽԻԱ

«Ազատություն-Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայանը խիստ հսկողության տակ

Պրահայում փակվել են ԱՄՆ-ի եւ Մեծ Բրիտանիայի դեսպանատները

Արդեն մեկ շաբաթ Պրահայում տեղակայված «Ազատություն-Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայանի ելումուտը խստացվել է: Ուժեղացվել է նաեւ շենքի արտաքին վերահսկումը: Անվտանգության խնդիրներից ելնելով ժամանակավորապես իրենց դռներն են փակել ԱՄՆ-ի եւ Մեծ Բրիտանիայի դեսպանությունները, ինչպես նաեւ Պրահայում գործող ԱՄՆ-ի մշակութային կենտրոնը: Չեխական իշխանությունների մասուցմամբ այդ միջոցառումները կապված են վերջին շրջանում Իրաքի դեմ իրականացվող ռմբակոծումներով եւ հատկապես հոկտեմբեր ամսից դեպի Իրաք հեռարձակվող «Ազատ Իրաք» ծառայության գործունեությամբ: Թեեւ Չեխիայի արտգործնախարար Յան Կավանը լրագրողներին հայտնել է, թե ինքը գիտի դրանց փակման իրական պատճառը, սակայն այդ մասին ոչինչ չի կարող հրապարակել: Միեւնույն ժամանակ նա սխալ է համարել չեխական անվտանգության աշխատակցի կողմից մի քանի շաբաթ առաջ անգլիացի գործակալի անվան հրապարակումը, ինչը եւ հանգեցրեց այդ ծառայության ղեկավար Կարել Վոլյտերինի հրաժարականին: Ի դեպ, վերջինիս մեղադրում են նաեւ այն հարցում, որ ժամանակին կառավարությանը չի զեկուցել Պրահայում Իրաքի գլխավոր հյուպատոս Ջաբեր Սալիմի կողմից նախապատրաստվող ահաբեկչական գործողության մասին: Ըստ որոշ աղբյուրների, Իրաքի հյուպատոսը մոտ 150 հազար ամերիկյան դոլար է ստացել Իրաքի նախագահ Սադդամ Հուսեյնից «Ազատություն» ռադիոկայանի դեմ ահաբեկչություն կազմակերտելու համար: Սակայն հյուպատոսը, ըստ Չեխիայում Իրաքի դեսպանատան աղբյուրների, մեկնել է Ավստրիա' դստեր առողջական խնդիրներով:

Միեւնույն ժամանակ, Չեխիայի առեւտրի եւ արդյունաբերության նախարար Միրոսլավ Գրեգրի ոնդամբ, Իրաքի հետ առեւտրական կապերի խզման հետեւանքով երկրի տարբեր ընկերություններ արդեն իսկ 1 մլրդ ամերիկյան դոլարի կորուստ են կրել: Այդ առիթով փոխվարչապետ Պավել Ռիխեցկին ասել է. «Մենք Իրաքի հետ գտնվում ենք փաստացի պատերազմի մեջ»:

Ի դեպ, Չեխիայի կառավարությունն առայժմ հայտարարել է, թե «Ազատություն» ռադիոկայանի «Ազատ Իրաք» խմբագրության հեռարձակումը դադարեցնելու հետ կապված որեւէ բանակցություն ԱՄՆ իշխանությունների հետ չի նախատեսվում: Ինչ վերաբերում է Պրահայում Հունաստանի, Թուրքիայի եւ Իսրայելի դեսպանատներին, ապա դրանց անվտանգությունը նույնպես ուժեղացվել է' Քրդական աշխատավորական կուսակցության առաջնորդ Աբդուլլահ Օջալանի ձերբակալության պատճառով: Օրերս Պրահա ժամանած Թուրքիայի արտգործնախարար Իսմայիլ Ջեմին Չեխիայի նախագահ Վացլավ Հավելը դիմել է Օջալանի դատավարությունը հնարավորին չափ բաց անցկացնելու առաջարկով: «Օջալանի ձերբակալությամբ Անկարան փայլուն հնարավորություն է ստացել քրդերի հետ խաղաղ եւ արդյունավետ երկխոսություն սկսելու համար», ասել է Վացլավ Հավելը: Ի տարբերություն Չեխիայի նախագահ Հավելի, Թուրքիայի արտգործնախարարի հետ հանդիպած երկրի մյուս պաշտոնյաները չփայլեցին իրենց չեզոք դիրքորոշմամբ:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ
Պրահա

Լեռնային Ղարաբաղը չեխական հեռուստատեսությամբ

Փետրվարի 18-ին չեխական հեռուստատեսության երկրորդ ալիքով' ՉՏՉ-ով, Լեռնային Ղարաբաղին նվիրված 40-րոպեանոց վավերագրական ֆիլմ ցուցադրվեց, որի հեղինակն «Ազգի» ընթերցողներին հայտնի չեխ լրագրող Պետր Զրնոն է: Եթե հիշում եք, անցած տարվա նոյեմբերին մենք գրեցինք նրա նկարահանած «Հայաստան կամ Գրիգոր Լուսավորչի - բողած ժառանգությունը» հիանալի ֆիլմի մասին: Ղարաբաղին նվիրված այս ֆիլմն իրականություն է դարձել նաեւ «Արարատ ինտերնեշնլ» ընկերության նախագահ Սերգեյ Գրիգորյանի եւ մեր գործընկեր, այժմ ԼՂՀ նախագահի մամուլի խոսնակ Ժաննա Կրիկորովայի անմիջական աջակցությամբ: Հեղինակը եղել է խրամատներում ու հասարակ մարդկանց օջախներում, եկեղեցիներում ու Լաչինի մարդասիրական միջանցքում, զրուցել ԼՂՀ վարչապետի, արտգործնախարարի ու պաշտպանության նախարարի հետ: Պետր Զրնոն նաեւ լուսաբանել է Ստեփանակերտի խաղաղ պետի ընտրությունները:

Հ. Ա.

«Ջեներալ մոտորսը» փլուզվո՞ւմ է

ՏՈԿԻՈ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՄՆԱՐՔ: Նյու Յորքում ինքնուրույն սկսեց աշխատել ավտոպահեստամասեր արտադրող «Դելֆի աուտոմոտիվ սիսթեմս» ընկերությունը: Դա առաջին ֆիրման է, որն առանձնացել է «Ջեներալ մոտորս» կայսրությունից: Այժմ «Դելֆին» կդառնա ավտոպահեստամասեր արտադրող ամենախոշոր անկախ ընկերությունն աշխարհում: Տարեկան իրացման ծավալը կկազմի 28,5 մլրդ դոլար: Վերլուծաբանները տարբեր գնահատականներ են տալիս ընկերության հեռանկարների վերաբերյալ. ոմանց կարծիքով, այն գերակշռող դեր կդառնա աշխարհում, մյուսները կասկածում են, թե «Դելֆին» կհաջողվի պահպանել բիզնեսը առանց «Ջեներալ մոտորսի»:

Հրապարակը չի խրախուսվում

Ամուսնալուծությունների համամարակը որեւէ ձեւով կասեցնելու նպատակով Ֆլորիդայի նահանգի վարչակազմը սարեսկզբից սկսել է պահանջել, որ ամուսնության դիմում ներկայացրած կողակիցներին եռօրյա ժամկետ տրվի մինչեւ ամուսնության արարողությունը կամ էլ նրանք նախապես 4-ժամյա զրույց ունենան ամուսնական հարցերի խորհրդատուների հետ: Այս որոշման նպատակն է նվազեցնել, այսպես կոչված, «շաբաթավերջի ամուսնությունների» թիվը, երբ նշանված անձինք ծանոթանում են կիրակի օրը, ամուսնանում երկուշաբթի օրը, իսկ հինգշաբթի պարզում են, որ իրենք սխալվել են:

Կոսովոյում բնակարանները թանկանում են

Կոսովոյի գլխավոր քաղաք Պրիշտինայում միջազգային վերահսկիչ առաքելության անդամների հաստատումը զգալիորեն բարձրացրել է բնակարանների գները սերբական այդ նահանգի մայրաքաղաքում: Կոսովոյի խաղաղության հարցով զբաղվող ԵԱՀԿ շուրջ հազար դիտորդները, ինչպես նաեւ մարդասիրական կազմակերպությունների հարյուրավոր անդամները կասադի պայքար են ծավալել, որպեսզի վոր անդամները կասադի պայքար են ծավալել, որպեսզի ընդարձակ առարանքներ եւ առանձնատներ ձեռք բերեն ծգնաժամի եւ տնտեսական բեռնարգելի ճիրաններում հայտնված Կոսովոյում: Պրիշտինայում երբեմն ամբողջ ընտանիքներ 24 ժամում լքում են իրենց տները' ամսական 2200 դոլար վարձավճարի դիմաց:

-ՌԵՅԹԵՐ»

Եվրամիության երկրների 30 հազար ագարակատերեր բողոքի ցույց են անցկացնում Բրյուսելում

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Այսօր պաշարված քաղաքի է վերածվել Բրյուսելը' «Եվրոպայի մայրաքաղաքը»: Փշալարն ու պողպատե «ոզնիներն» են զոտեւորել քաղաքի հանգուցային շրջաններից մեկը, որտեղ գտնվում են Եվրամիության կենտրոնները:

Գիշերը քաղաքի արվարձաններին էին մոտեցել գրոհելու պատրաստ գյուղտեխնիկայի շարասյուները: Եվրամիության տարբեր երկրների շուրջ 30 հազար ագարակատերեր են մասնակցում Եվրամիության ընդհանուր գյուղատնտեսական քաղաքականության բարեփոխման դեմ, որը նրանց սպառնում է վարկերի կրճատմամբ ու սնանկացմամբ:

Եվրամիության երկրներում ութ միլիոն ագարակատերերը, որոնց թիվը շարունակ նվազում է, ապահովում են գյուղատնտեսական մթերքների համաշխարհային արտահանման 30 տոկոսը: Բայց միեւնույն ժամանակ կազմելով գործուն բնակչության 5 տոկոսը, նրանք արտադրում են ներքին համախառն արտադրանքի ընդամենը 1,5 տոկոսը: Զուտ շուկայական միջավայրում նրանք չէին գոյատեւի, ուստի շուկան խստիվ կարգավորվում է ընդհանուր գյուղատնտեսական քաղաքականությամբ: Համուն սեփական գյուղատնտեսական հատվածի պահպանման Եվրամիությունը իր բյուջեից 40 մլրդ եվրո է փոխանցում ագարակատերերին որպես դրամական օժանդակություն, այդ թվում 26 միլիարդը անմիջականորեն: Եվրամիության գյուղատնտեսական քաղաքականության բարեփոխմամբ նախատեսվում է դրանց կտրուկ կրճատում: Դա թելադրվում է գլխավորապես միության մեջ Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայի 10 երկրների ընդունվելու պլաններով, որտեղ գյուղատնտեսությունը դեռեւս ավելի պակաս է զարգացած, քան Պորտուգալիայում եւ Հունաստանում, եւ վարկավորման ներկայիս կարգի դեպքում նրա համար ոչ մի բյուջե էլ չէր բավականացնի:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Քրդական հարցը եւ Արեւմուտքը

Այս վերլուծական նյութը եւս մի արձագանք է լրահոսի առաջին տեղը գրաված իրադարձությանը' քուրդ առաջնորդ Աբդուլլահ Օջալանի ձերբակալությանը: Հեղինակն արաբ հայտնի ճարտարապետ, դոկտոր Ղասսան Սալամեն է, որի բազմաթիվ քաղաքագիտական լուրջ աշխատությունները հրատարակվել են արեւմտյան եւ արաբական մի շարք մայրաքաղաքներում: Պարոն Սալամեն գիտական հետազոտությունների ազգային կենտրոնում ուսումնասիրությունների տնօրենն է (Ֆրանսիա) եւ Փարիզի քաղաքական գիտությունների ինստիտուտի դասախոս: Չնայած այս նյութը հիմնված է առարկայական փաստերի վրա, նա չի սիրում իր կողմնորոշումը: Այս մենագրությունը փետրվարի 19-ին սփռվել է «Մոնտե Կառլո» ռադիոկայանի միլիոնավոր ունկնդիրների համար:

Այսօր թուրքական կառավարությունը կարող է հավակնել, թե նաեւ ինքն է հաղթանակել սառը պատերազմում: Արդ, Աբդուլլահ Օջալանին ձերբակալելն ու թուրքական բանտ բերելը մի ցավագին էջն է սառը պատերազմի պատմության, որի ընթացքում Մոսկվան ու Դամասկոսը մի կողմում էին, Անկարան' մյուս: Օջալանը խաղաթղթերից մեկն էր ընդդեմ Անկարայի, ուստիեւ' Ատլանտյան ուխտի: Խորհրդային Միության փլուզումից հետո վաճառության հետ, այլ' այն ինքնության հետ, ում դեմ պայքարում են քրդերը: Եթե նրանք հակառակվում են Բաղդադի իշխանությանը, ապա Արեւմուտքի բարեկամներն ու սիրելիներն են: Իսկ եթե Անկարան է նրանց թշնամին, ապա ահաբեկիչներ եւ մարդասպաններ են: Այլ խոսքով, արեւմտյան կառավարությունները սկզբունքային կեցվածք չունեն իրենց քրդական դատի վերաբերյալ, այլ' պատեհապաշտությունից ոչ զուրկ դիրքորոշում- Թուրքիայի քրդական շարժումը կորցրեց իր ամենախոշոր պաշտպանին եւ սկսեց քննել երկու այլընտրանք' կամ ռազմականորեն հակադրվել թուրքական բանակին, կամ Արեւմուտքին ստիպել որդեգրելու իր դատը: Օջալանը երկու տարբերակն էլ փորձեց: Քրդական աշխատավորական կուսակցությունը (PKK) Թուրքիայի արեւելքում ընդլայնեց իր ռազմական գործունեության մակերեսը' երբեմն հարակցելով Սեւ ծովի նավահանգիստները: Սակայն PKK-ն փորձեց նաեւ համոզել արեւմտյան աշխարհին, ուր ապաստանել է շուրջ 1 մլն քուրդ, որպեսզի հրաժարվի Թուրքիային բացարձակ սատարելուց եւ ընդունի, որ սառը պատերազմի ավարտը ռազմականորեն նվազեցնում է Անկարայի կարեւորությունը:

Քրդերի ցույց Փարիզում

Բայց եւ այնպես Արեւմուտքն ունի իր քրդերը, որոնց ինքն է ընտրում: Արեւմուտքի դիրքորոշումը քրդական հիմնախնդրի հանդեպ կապված չէ դանե' տարածաշրջանի քաղաքական վարչակարգերի նկատմամբ, ինչը նրանց դրդում է մերթ կարեկցելու, մերթ' անտեսելու քրդերին: Հետեւաբար, քրդական շարժմանը Թուրքիայում չհաջողվեց ապահովել իր ռազմական դիրքն ընդդեմ թուրքական բանակի, ձախողվեցին նաեւ Արեւմուտքի աջակցությունը եւ ըմբռնումը ստանալու ջանքերը, ուստիեւ իրարահաջորդ պարտություններ կրեց: Իսկ առաջնորդը Սիրիայից, Ռուսաստանից եւ Իտալիայից հետո լքաց որեւէ ապաստան: Թեեւ Անկարան արբած է նրա ձերբակալությունից, գիտակցում է, որ դա հնարավոր չէր առանց իր նվիրվածության հանապազօրյա հավաստիացման' Ատլանտյան ուխտին եւ Վաշինգտոնին: Իսկ եթե Անկարան համարի, որ Օջալանի կալանավորմամբ շրջել է քրդական հարցի էջը, ապա դա առնվազն ամապարողական, իսկ ամենայն հավանականությամբ' սխալ համոզմունք է:

Արաբական մամուլը Օջալանի ձերբակալության մասին

Փետրվարի 20-ին Բեյրութում լույս տեսնող «Ալ-Սաֆիր» օրաթերթում լրագրող Մուհամեդ Շրիդան գրում է, որ ինչ չափի էլ հասնի Թուրքիայի մեծամտությունն Օջալանի կալանման հարցում, նա չի կարող թաքցնել միջազգային դավադրությունը: Իսկ փետրվարի 18-ին Աղել Ռաշեդը էմիրաթական «Ալ-Իթթիհադ» թերթում ընդգծել է, որ «Օջալանին ձերբակալած ձեռքերը նույն ձեռքերն են, որոնք տասնամյակներ առաջ բռնեցին նշտարը եւ կտրատեցին քրդերի երկիրը քարտեզի վրա», մատնանշելով CIA-ն, եվրոպական պետությունները եւ Իսրայելը: Նույն թերթը փետրվարի 20-ին, հենվելով «Կոմերսանտ դեյլի» թերթի վրա, գրել է, թե իբր ռուսական կառավարությունը մի գործարք է կնքել ամերիկյան նավթային ընկերությունների եւ Անկարայի հետ' հարթելու Կասպից ծովի նավթը բաժանելու տարաձայնությունը' Օջալանին չաջակցելու դիմաց: Թերթի կարծիքով, Օջալանին ապաստան տալու Մոսկվայի մերժումը այդ համաձայնության մասն է: Եգիպտացի լրագրող Ահմեդ Սալեհը փետրվարի 20-ին մի հոդված է զետեղել «Ալ-Շարք Ալ-Աուսաթ» օրաթերթում' համարելով, որ Օջալանի կալանավորումը դարձյալ քրդական հիմնահարցը դրեց աշխարհի առջեւ: Նույն օրվա էմիրաթական «Ալ-Խալիջ» թերթի խմբագրականում ասվում է, որ «գրեթե ամբողջ աշխարհը միաձայն է, որ Քենիայից Թուրքիա Օջալանի տեղափոխումը Թուրքիայի, ԱՄՆ-ի եւ Իսրայելի համատեղ գործողություն է: «Ալ-Շարք Ալ-Աուսաթում» նույնպես քաղաքական մեկնաբան Բաքր Ուեյդան նկատել է, որ Թուրքիայից դուրս համարյա միաձայն տեսակետ է, թե ինչպիսի հիմարություն է Օջալանի ձերբակալությունը: Ուեյդայի կարծիքով, հալածված Օջալանը նվազ բեռ էր Թուրքիայի համար, քան բանտարկված, դատարանի առաջ կանգնած, ապա դատապարտված գնահ բանտարկության կամ մահապատժի եւ նույնիսկ մահացած Օջալանը: Իր հերթին քաղաքական գրող Ֆուադ Հուբեյշը լիբանանյան «Ալ-Սաֆիր» թերթում գրել է, որ միակ լուսավոր կետն Օջալանի փորձության մեջ այն է, որ մեծ առիթ ստեղծեց լույս սփռելու քրդական հիմնախնդրի վրա' իր տխուր ներկայով եւ ցավալի անցյալով:

Ա. Մ.

digitised by A.R.A.R.@

Քառասուն տարի բեմի վրա

Կան մարդիկ, արվեստագետներ, որոնք ողջ կյանքի ընթացքում համեստաբար ու լուռ, սակայն տքնաջան ու անզիջում անում են իրենց գործը: Այս աշխարհի աղմուկն ու դափնիները մի չգրված ու անարդար օրինաչափությամբ ասես շրջանցում են նրանց: Սակայն նրանց մշտապես ուղեկցում են մարդկային խոր համակրանքը եւ ակնածանքը: Որպես հատուցում նրանց մարդու եւ երաժշտի առաքինությանը:

40 տարի բեմի վրա: Այս պատկառելի թվի ետեւում են մեզանում եւ սփյուռքում ճանաչված երգիչ Հենրի Սիմոնյանի ուշագրավ ելույթները Հայաստանի բազում վայրերում, ԱՄՆ-ում, Ֆրանսիայում, Գերմանիայում, Սկանդինավյան երկրներում, իր կողմից Ֆիլիպիններում առաջին անգամ հայ երգարվեստի նմուշներ կատարելու հիշարժան փաստը, նրա եռանդուն մասնակցությունը ժամանակին մեզանում առկա դպրոցականի ֆիլհարմոնիայի միջոցառումներին: 40 տարվա ստեղծագործական գործունեության ծիրում է նաեւ Հայֆիլհարմոնիայի մենակատար, «Տկզար» եւ «Տաղարան» ճանաչված համույթների մեներգիչ լինելու, ինչպես եւ «Դավիթ» անսամբլը ստեղծելու եւ ղեկավարելու հիշարժան իրողությունը:

Այդ տարիների մեջ է ընդգրկվում տարբեր երկրների հայ եւ այլազգի հանդիսատեսի սրտում ջերմ արձագանք գտած եւ մամուլում արձանագրված հայ երգի կատարողականի բարձր գնահատականը:

Եվ վերջապես, բեմական գործունեությանը համատեղ մանկավարժությանը նվիրվելու նրա շնորհակալ գործը, Խաչատուր Աբովյանի անվան հայկական մանկավարժական ինստիտուտի դոցենտի եւ վոկալ բաժնի ղեկավարներից մեկի պաշտոնը կրելու ոչ դյուրին պատասխանատվությունը: Եվ այդ ամենն ազնիվ նվիրումով եւ մասնագիտական պարտքի գիտակցությամբ: Արժե հիշատակել, որ Հենրի Սիմոնյանը Երեւանի Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի մեծավաստակ պրոֆեսոր Թամար Շահնազարյանի սաներից է: Երգչի կատարողական ոճի մեջ ցայտունորեն երեւան է գալիս մանկավարժից ժառանգած երգեցողության կուլտուրան իր ամփոփ դրսեւորումների միասնականությամբ: Դրանք, շաղախվելով Հենրի Սիմոնյանի քնարական տեմբրի յուրատեսակ հնչերանգով եւ հոգու քնարականությամբ, ստեղծում են գեղեցիկ եւ հոգեհաճո այն երեւույթը, որն ըմբռնում ես երգչին լսելիս: Նրա բեմելի անդրանիկ պահից վերջինով ներառյալ դահլիճում ինքնահատուկ մթնոլորտ է արարվում, լուսավոր ու բարի մի դաշտ: Այն տարանջատում, կտրում է մեզ առօրյա կյանքից, տեղափոխում մեկ այլ աշխարհ, որտեղ իշխում են մարդկային զգացմունքների եւ հոգու ալեկոծումների նրբին, ազնվաքարո երանգներ:

Երգչի ստեղծագործական 40 եւ ծննդյան 60-ամյակներին նվիրված հոբելյանական երեկոն կայացավ Կոմիտասի անվան կամերային երաժշտության տանը: Միջոցառմանն իրենց մասնակցությունն էին բերել հայկական հնագույն երաժշտության «Տաղարան» համույթը (գեղարվեստական ղեկավար եւ դիրիժոր Սեդրակ Երկանյան) եւ տղամարդկանց «Վարդանանք» երգչախումբը (գեղարվեստական ղեկավար եւ խմբավար Իվան Վարդանյան): Հենրի Սիմոնյանի մեկնաբանմամբ հնչեցին հայկական, ուկրաինական, ռուսական, իտալական, նեապոլյան երգեր, Հենդելի, Ներսես Շնորհալու, Ալեքսանդր Սպենդիարյանի ստեղծագործություններից: Բոլոր կատարումներն ամփոփ կարելի է որակել հետեւյալ բառափնջով՝ ինքնատիպ, ներքնորեն ապրած, խոր քնարական ու անկեղծ: Հատկություններ, որոնք վաղուց գրեթե դուրս են մղվել կորսված, դաժանացած ռիթմ ու հնչողություն ունեցող մեր իրականությունից: Դասական տենորին պատեհ նրա երգացանկի յուրաքանչյուր կատարում հոգու անբավ խաղաղություն պարգեւեց:

Այսօր երգիչն իր գիտելիքները, բեմական փորձը եւ կարողությունները փոխանցում է երիտասարդությանը: Նրա սաներից շատերն իրենց աշխատանքով նպաստ են բերում մեր ճանաչված երաժշտական համույթներին, հանդես են գալիս մենահամերգներով: Գեղեցիկ սերնդափոխությամբ եւ հետնորդներին սեփականը ժառանգելու մասնագիտական պարտքով է իմաստավորվում իսկական արվեստագետի կյանքը եւ նրա անցած ստեղծագործական ուղին:

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Հարգանքի տուրք Գեւորգ Աճեմյանի հիշատակին

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայաստանի ազատագրության հայ գաղտնի բանակի (ԱՍԱԼԱ) հիմնադիր, քաղաքական դիվանի անդամ, արձակագիր եւ հրապարակախոս Գեւորգ Աճեմյանին (1932-1998 թթ.) ճանաչում են հայ մտավորականները, նրան լավ գիտեին Մուշեղ Գալշոյանը, Հայաստանի մշակույթի այլ ներկայացուցիչներ: Իր գիտակցական ամբողջ կյանքը նա նվիրաբերել է հայոց պահանջատիրության հարցը բարձրացնելու, այդ նպատակով Հայաստանի եւ սփյուռքի ուժերը համախմբելու, ԱՍԱԼԱ-ի քաղաքական գծի հստակության եւ կազմակերպության հզորացման օգտին:

Հիմնականում գործելով Բեյրութում, մի քանի անգամ այցելել է հայրենիք, հանդիպումներ ունեցել հայ գրողների, արվեստագետների հետ, ծածկելով, իհարկե, իր՝ ԱՍԱԼԱ-ի հետ կապ ունենալը: Սակայն, դա չի վրիպել ՊԱԿ-ի ուշադրությունից, որի հետեւանքով էլ, ինչպես փետրվարի 20-ին Խնկո-Ապոր անվան գրադարանում տեղի ունեցած հավաքի ժամանակ իր ելույթում ասաց գրող, հրապարակախոս Սասուն Գրիգորյանը, նրան հանդիպողները հրավիրվել են ՊԱԿ:

Գեւորգ Աճեմյանին նվիրված հանդիպման ժամանակ նրա մասին խոսք ասացին նաեւ նրա մյուս մտերիմը՝ Ռոբերտ Սաքապետոյանը եւ Հայկական ժողովրդական շարժման Հայաստանի ներկայացուցիչ Վազգեն Պետրոսյանը, որի նախաձեռնությամբ էլ կազմակերպվել էր հավաքը:

Գեւորգ Աճեմյանը շուրջ երկու տասնյակ գեղարվեստական եւ հրապարակախոսական գրքերի հեղինակ է, որոնցից մի քանիսը ներկայացված էին գրադարանում կազմակերպված ցուցահանդեսում:

Արմատներով սասունցու զավակ գրող-քաղաքական գործիչը ծնվել է Սիրիայում, ուսում առել Հալեպում եւ Բեյրութում, եղել «Սփիւռք» շաբաթաթերթի խմբագիրն ու արտոնատերը: Հանկարծամահ է եղել Փարիզում:

ՀԱՄԱՌՈՏ

ԵՊՀ. վերածնվեց «Արամ Խաչատրյան» ասոցիացիան

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարի 20-ին ԵՊՀ-ում, համալսարանի ուսանողական կամերային նվագախմբի երաժշտությամբ նշանավորվեց «Արամ Խաչատրյան» ասոցիացիայի վերածնունդը: Ասոցիացիայի տնօրեն նշանակվեց կոմպոզիտորի եղբորորդի Էմին Խաչատրյանը: «Արամ Խաչատրյան» ասոցիացիան ստեղծվել է 1990 թվականին, սակայն ինչ-ինչ պատճառներով 1992 թ.-ին կասեցվել է նրա գործունեությունը: Նախկինում ունեցել է սիմֆոնիկ նվագախումբ՝ ֆրանսիացի դիրիժոր Իֆ Քերոլի ղեկավարությամբ եւ նույնիսկ Ֆրանսիայում կնքած պայմանագրեր: Սա ասոցիացիայի հինգերորդ եւ վերածննդի առաջին համագումարն է: Նրա գործունեության նպատակն է համերգներով լցնել այն դատարկությունը, որ այսօր առկա է մշակույթի բնագավառում:

Պատանի երաժիշտները հանդես եկան Երեւանի սիմֆոնիկ նվագախմբի հետ

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարի 21-ին «Արամ Խաչատրյան» համերգասրահում կայացավ Երեւանի սիմֆոնիկ նվագախմբի հերթական համերգը՝ դիրիժոր Ռուբեն Ասատրյանի ղեկավարությամբ, որին մասնակցեցին պատանի երաժիշտներ Վիլեն Գաբրելյանը (16 տարեկան, ջութակ), Տիգրան Մուրադյանը (15 տարեկան, թավջութակ), Մարինե Մարգարյանը (21 տարեկան, դաշնամուր): Պատանի երաժիշտները մի շարք մրցանակների դափնեկիրներ են, հաջողությամբ հանդես են եկել արտասահմանում: Ինչպես հայտնի է, Երեւանի սիմֆոնիկ նվագախմբի կարեւոր նպատակներից է երիտասարդ տաղանդավոր մենակատարների, դիրիժորների եւ կոմպոզիտորների ներգրավումը կատարվող ծրագրերում՝ նրանց ստեղծագործությունը երաժշտասեր հասարակայնությանը ներկայացնելու համար: 1998-99 թթ. համերգաշրջանի հովանավորն է Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունը:

Ավստրալիայում կառավարության հովանավորությամբ գործում է հայկական ռադիո

Սիդնեյն աշխարհի ամենաինտերնացիոնալ (լավ իմաստով) քաղաքներից է: 4 միլիոնանոց քաղաքի բնակիչները անչափ շատ են օգտվում բջջային հեռախոսներից, նրանցից նույնիսկ ամենատարեցները կարող են գիտակի նման պատմել գիտության եւ տեխնիկայի ամենաթարմ նորույթներից: Սիդնեյի Արթարմոն թաղամասն աչքի է ընկնում տեխնիկայի վերջին խոսքին համապատասխան կառուցված հսկա, հարթ, ապակեպատ շինություններով: Այստեղ է տեղավորված հատուկ հեռարձակման ծառայությունը (SBS), որը ռադիո եւ հեռուստաստուդիաների ամբողջություն է: SBS-ը հիմնադրվել է 1975 թ.-ին Ստեփան Քերքյաշարյանի գործուն աջակցությամբ, եւ սկզբում օրական 4 ժամ 8 տարբեր լեզուներով եթեր էր ապահովում: Այսօր ռադիոն եթերում է շաբաթական 650 ժամ, նախկին լեզուներին ավելացել են եւս 60-ը: Աշխարհում ոչ մի ուրիշ ռադիոկայան իր հաղորդումները չի հեռարձակում այսքան լեզուներով: Աշխարհում ոչ մի այլ կառավարություն ֆինանսական այդպիսի միջոցներ չի հատկացնում ռադիոհաղորդումներ պատրաստելուն (միայն 1996 թ. տրամադրվել է 16 մլն ամերիկյան դոլար):

Կոմպյուտերի առաջ աթոռին նստած Սաղիանա Իվանյանն ինֆորմացիայի փնտրտուքով է զբաղված: Այսպես են կազմվում հայերեն ռադիոեթերի 3 ժամերը, որոնց հովանավորը Ավստրալիայի կառավարությունն է:

«Մեր կոչումը բազմալեզու եւ բազմամշակութային ռադիոհաղորդումներ հեռարձակելն է, որոնք պետք է տեղեկացնեն, կրթեն եւ զբաղեցնեն բոլոր ավստրալացիներին եւ դրանով նպաստեն Ավստրալիայի բազմազգ հասարակության զարգացմանը», ասում է SBS-ի հայկական ծրագրերի միակ աշխատակցուհի Իվանյանը, որն արդեն 23 տարի միեւնույն պաշտոնն է զբաղեցնում: 1976-ի հունիսին նրան այդ աշխատանքով զբաղվել առաջարկեց եղբայրը՝ Ստեփան Քերքյաշարյանը:

Սիդնեյում բացի SBS-ից, գործում են մի քանի մասնավոր հայալեզու ռադիոծրագրեր՝ «Էրեբունի» հայկական ռադիոն, «Նոր սերնդի ձայնը», «Սարդարապատի ձայնը» եւ այլն: Սակայն SBS-ի ծրագրերն ամենալայն հասանելիություն ունեն: Սիդնեյում Իվանյանի ձայնը կարելի է լսել ամեն երեքշաբթի եւ չորեքշաբթի 8-9, Մելբուռնում ամեն չորեքշաբթի 8-9, հայկական ռադիոժամը վարում է Վահե Քաթիբը: Ավստրալիայի հայ համայնքն այդ ծրագրերի միջոցով ինֆորմացիա է ստանում Հայաստանից, իսկ ոչ հայ բնակչությունն այդ հաղորդումների շնորհիվ իմանում է Հայաստանի, հայ արվեստի ու պատմության մասին:

«Ես նաեւ կրթական ու պատմական ուսումնասիրություններ եմ անում: Վերջերս հաղորդումների մի շարք պատրաս[illegible]ցի կովկասյան փոքրիկ հանրապ[illegible]ությունների մասին, ասում է Իվա[illegible]յանը, դրանից հետո բազմաթիվ [illegible]մակներ ստացա գոհ ունկնդիրների[illegible], որոնք խնդրում էին շարունակել [illegible]աղորդումների շարքը: Ընդհանրապես ուրախ եմ, որ ունկնդիրների հետ կապ կա: Իհարկե, եթե ինչ-որ բան այնպես չեմ անում, ինձ ավելի հաճախ են գրում ու զանգում, բայց դա էլ վատ չէ, չէ՞ որ դու պետք է իմանաս, որ քեզ լսում են»:

Չորս տարին մեկ Ավստրալիայում մարդահամար է անցկացվում, ճշգրիտ հարցաթերթիկների միջոցով կառավարությունը պարզում է այս կամ այն համայնքի անդամների կոնկրետ թիվը: Ոմանք չեն ցանկանում ջանք թափել պատասխանելու այդ հարցաթերթիկներին, եւ կառավարության հասած տվյալները 3-4 անգամ պակաս են լինում իրական թվերից: Հաջորդ տարի անցկացվելու է հերթական մարդահամարը: Իվանյանն ու Քաթիբը հույս ունեն, որ այս անգամ թվերն իրականությանն ավելի մոտ կլինեն, եւ այդ դեպքում կառավարությունը կավելացնի հայերեն ռադիոժամերի քանակը եւ գուցե եւս մեկ վճարովի հաստիք ավելացնի:

Իվանյանի կարծիքով, գիտատեխնիկական առաջընթացն ու Հայաստանի ներկա քաղաքական վիճակը գերազանց հնարավորություններ են ստեղծում սփյուռքի հայ լրագրողների համար: «Հայաստանի անկախանալուց հետո մեզ ավելի շատ ինֆորմացիա է հասանելի, իսկ Ինտերնետի օգնությամբ այդ ինֆորմացիան դառնում է անսահմանափակ: Ինչքան էլ փորձես՝ ժամանակը չի հերիքում ամեն ինչի մասին խոսելու»:

Երեք տարի առաջ լրացավ ռադիոկայանի գործունեության 20-ամյակը, եւ ոչ ոք չնշեց: Իվանյանը հույս ունի, որ 25-ամյակը չի անցնի նույնքան աննկատ, չէ՞ որ ռադիոալիքներն ավելի ու ավելի շատ մարդկանց են հասանելի դառնում:

AIM, հունվար

Թարգմանեց Ռ. ԱԶԻԶՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ Մարզական

ԱՍՈՒԼԻՍ

Օգտակար համագործակցություն

Երեկ ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նիստերի դահլիճում կայացավ ՈՒԵՖԱ-ի Արեւելյան երկրների օժանդակության գրասենյակի նախագահ Էրիխ Էռլեի եւ Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ, Երեւանի քաղաքապետ Սուրեն Աբրահամյանի համատեղ մամուլի ասուլիսը: Այն նվիրված էր պարոն Էռլեի կարճատեւ այցին եւ Հանրապետական մարզադաշտի վերակառուցման աշխատանքներին:

Էրիխ Էռլեն նշեց, որ առաջին անգամ Հայաստանում եղել է դեռ 5 տարի առաջ: Անցած ժամանակաշրջանում որոշ փոփոխություններ են նկատվում, որոնցից ամենահաճելին Հանրապետական մարզադաշտի վերակառուցման աշխատանքների վերսկսումն է: Իր այս այցի հիմնական նպատակն էր Հանրապետականի վերակառուցման խնդիրներին ծանոթանալը: Բացի այդ, պրն Էռլեն հանդիպում ունեցավ ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գործկոմի անդամների հետ, որտեղ քննարկվեցին Հայաստանի ֆուտբոլի զարգացման հեռագա ուղիները: Նա նշեց, որ ֆեդերացիան ճիշտ ուղի է ընտրել: ՈՒԵՖԱ-ն իր հերթին, զարգացման ծրագրի շրջանակներում, աջակցելու է Հայաստանին ոչ միայն բարոյական օժանդակություն ցուցաբերելով, այլ նաեւ՝ նյութական: Այսպես, Հանրապետական մարզադաշտում ժամանակակից ցուցատախտակներ, առանձին բազկաթոռներ տեղադրելու, ինչպես նաեւ բավարար լուսավորություն ապահովելու նպատակով ՈՒԵՖԱ-ն վարկ է տրամադրել Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիային՝ 1 միլիոն շվեյցարական ֆրանկի չափով եւ 20 տարի ժամկետով: Ըստ Էռլեի, տրամադրված վարկի տարեկան տոկոսադրույքը նվազագույնն է՝ փաստորեն ընդամենը 2 տոկոս: Ինչպես հայտնի է, ՈՒԵՖԱ-ն իր համաձայնությունն է տվել «Հրազդան» մարզադաշտում միջազգային հանդիպումներ անցկացնելու միայն մինչեւ այս տարվա վերջը, այն էլ՝ ընդամենը 2000-ից ոչ ավելի հանդիսականներով: Եթե Հայաստանը չունենա միջազգային պայմաններին համապատասխանող մարզադաշտ, ապա երկրի հավաքականի խաղերը թույլատրվում է անցկացնել միայն առանց հանդիսականների կամ այլ՝ երրորդ երկրում:

Երեւանի քաղաքապետ եւ հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ Սուրեն Աբրահամյանը կարեւորեց Հանրապետականի վերակառուցման աշխատանքը եւ խոստացավ անել ամեն ինչ մարզադաշտը պատշաճ վիճակի հասցնելու համար: Մասնավորապես, նա նշեց, որ բոլոր կառույցները եւ սարքավորումները պատվիրված են լավագույն, թանկարժեք նյութերից, որպեսզի ապահովվի վարկի տրամադրման պայմաններից մեկը՝ վերակառուցումից հետո մարզադաշտը պետք է ծառայի իր նպատակներին առնվազն 20 տարվա ընթացքում:

Անդրադառնալով Հայաստանին ցուցաբերվող օժանդակությանը՝ Էրիխ Էռլեն նշեց, որ ՈՒԵՖԱ-ն մեծ ուշադրություն է դարձնում պատանեկան ֆուտբոլի զարգացմանը: Ֆուտբոլի եվրոպական միությունը այդ ասպարեզում օգնում է եւ շարունակելու է օգնել մեզ: Այսպես, տարիների ընթացքում Հայաստանը ստացել է 2500 կաշվե գնդակ, 85 պատանեկան թիմերի խաղազգեստներ եւ այլ հանդերձանք: Արդեն մոտ ապագայում Էռլեի ղեկավարած գրասենյակը պատրաստ է Հայաստան ուղարկել եւս 1000 գնդակ: Վերջում պարոնայք Էռլեն եւ Աբրահամյանը պատասխանեցին լրագրողներին հուզող բազմաթիվ հարցերին:

ԱՐՄԷՆ ՆԻԿՈՂՈՍՅԱՆ

Կաֆելնիկով. «Խոշոր հաջողություններս առջեւում են»

Մրցաշրջանում երկրորդ մրցաշարը շահեց ռուսաստանցի թենիսիստ Եվգենի Կաֆելնիկովը: Տարեսկզբին նա հաղթեց «Մեծ սաղավարտ» շարքի առաջին մրցաշարում՝ Ավստրալիայի բաց առաջնությունում, իսկ կիրակի օրն առաջինը ճանաչվեց նաեւ Ռոտերդամի միջազգայինում: Եզրափակիչ խաղում Կաֆելնիկովը, որն իր ծննդյան 25-ամյակը նշեց մրցաշարի օրերին, հաղթեց անգլիացի Թիմ Հենմանին 6-2, 7-6: Այս հաջողության շնորհիվ ռուս մարզիկը ոչ միայն հարստացավ 135 հազար դոլարով (մրցաշարի ընդհանուր հիմնադրամը 850 հազար էր), այլեւ իր վարկանիշային միավորներն ավելացրեց 286-ով: Պրոֆեսիոնալ թենիսիստների դասակարգման ցուցակի երկրորդ տեղում ընթացող Կաֆելնիկովն այժմ աշխարհի թիվ մեկ թենիսիստ Փիթ Սամփրասից (ԱՄՆ) ետ է մնում ընդամենը 59 միավորով: Շուտով նա կարող է նաեւ առաջինը դառնալ: Այս շաբաթ նա խաղալու է Լոնդոնում, իսկ Սամփրասը՝ Արիզոնայում: Ռոտերդամի մրցաշարի օրերին Կաֆելնիկովը մամուլի ասուլիսում հայտարարեց, որ իրեն վստահ է զգում, իր խոշոր հաջողություններն առջեւում են, իսկ ինքը հույս ունի եւս 5 տարի հաջողությամբ հանդես գալ բարձր կարգի մրցումներում:

Մեկ այլ խոշոր մրցաշար ավարտվեց ԱՄՆ-ի Մեմֆիս քաղաքում (այստեղ մրցանակային հիմնադրամը 700 հազար դոլար էր): Գլխավոր մրցանակը նվաճեց գերմանացի Թոմի Հաասը: Մրցաշարում անհաջողության մատնվեց Սարգիս Սարգսյանը: Հայաստանցի թենիսիստը, որը աշխարհի ուժեղագույնների ցուցակում 85-րդն է, առաջին իսկ խաղում պարտություն կրեց եւ դուրս մնաց պայքարից:

Այդ նույն օրերին աշխարհի ուժեղագույն թենիսուհիները մրցում էին գերմանական Հաննովեր քաղաքում: 500 հազար դոլար մրցանակային հիմնադրամ ունեցող մրցաշարի եզրափակիչում հանդիպեցին փորձառու Մարտինա Նավրատիլովան (Չեխիա) եւ երիտասարդ Վենուս Ուիլյամսը (ԱՄՆ): Չեխ թենիսուհին առավելության հասավ 6-4, 6-4 հաշվով եւ նվաճեց մրցաշարի հաղթողի կոչումը:

ՀԱՕԿ

Համաժողովից առաջ

Երեկ ՀՀ սպորտվարչության նիստերի դահլիճում տեղի ունեցավ մամուլի ասուլիս, որին մասնակցում էին օլիմպիական չեմպիոններ Հրաչյա Պետիկյանը, Օգսեն Միրզոյանը, Լեւոն Ջուլֆալակյանը, աշխարհի եւ Եվրոպայի բազմակի չեմպիոն Բենուր Փաշայանը, աշխարհի եռակի չեմպիոն Արա Գեւորգյանը, աշխարհի չեմպիոն Աղասի Մանուկյանը: Նշենք, որ նշված օլիմպիական չեմպիոններն այժմ գլխավորում են իրենց մարզաձեւերի հանրապետական ֆեդերացիաները:

Բոլոր ելույթ ունեցողները մտահոգության հայտնեցին իրավիճակի առթիվ, որը ստեղծվել է ՀԱՕԿ-ում: Չժխտելով այն դրականը, որը վերջին չորս տարվա ընթացքում կատարել է ազգային օլիմպիական կոմիտեն, նրանք նշեցին, որ դա անբավարար է, կարելի էր շատ ավելին անել: Ասուլիսի մասնակիցները միահամուռ էին նրանում, որ ՀԱՕԿ-ի եւ մարզաձեւերի ֆեդերացիաների կապն ավելի սերտ պետք է լինի, մարզական հարցերին մասնակից պետք է լինեն մարզիկներն ու մարզիչները, օլիմպիական կոմիտեի միջոցներն ավելի ճիշտ ու արդյունավետ պետք է օգտագործվեն: Մարզաշխարհի ճանաչված ներկայացուցիչներն ասացին, որ այսպես շարունակել այլեւս չի կարելի, առջեւում Սիդնեյի օլիմպիական խաղերն են: Ընդամենը մի քանի օր անց՝ փետրվարի 26-ին կայանալու է ՀԱՕԿ-ի գլխավոր համաժողովը: Մարզաշխարհի ներկայացուցիչները ստեղծել են շտաբ, որի նպատակն է կազմակերպված հանդես գալ եւ էապես շտկել դրությունը:

Վերջում՝ շտաբի անդամների հայտարարություն-դիմումը:

ՀԱՕԿ-ի հարգելի անդամներ, սիրելի մարզիկներ

Փետրվարի 26-ին տեղի է ունենալու ՀԱՕԿ-ի գլխավոր համաժողովը, ուր քննարկվելու է անցած ժամանակաշրջանի գործունեությունը, կայանալու են ընտրություններ:

Մենք՝ Եվրոպայի, աշխարհի եւ օլիմպիական տարբեր տարիների չեմպիոններս եւ մրցանակակիրներս, խիստ դժգոհ ենք այն աշխատանքներից, որը կիրառել է ՀԱՕԿ-ը: Չենք ցանկանում խորանալ մանրամասների մեջ, դրանց մասին կխոսենք փետրվարի 26-ին: Այսօր ուզում ենք տեղեկացնել, որ համաժողովում կազմակերպված հանդես գալու համար ստեղծել ենք շտաբ, որը կգործի մինչեւ համաժողովի օրը, եւ անհրաժեշտության դեպքում հանդես կգա համապատասխան հայտարարություններով:

Ստեփան Սարգսյան-օլիմպիական խաղերի փոխչեմպիոն, աշխարհի եռակի գավաթակիր, ազատ ոճի ըմբշամարտի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ

Գագիկ Ղազարյան-սամբոյի աշխարհի բազմակի չեմպիոն

Սուրեն Ղազարյան-բռնցքամարտի Եվրոպայի թիմային չեմպիոն, ՕՀՄԴ-ի տնօրեն

Իսրայել Մելիքսոյան-օլիմպիական խաղերի ծանրամարտի չեմպիոն եւ փոխչեմպիոն

Խաչատուր Քյափանակցյան-ծանրամարտի Եվրոպայի չեմպիոն

Երվանդ Գրիգորյան-սամբոյի աշխարհի կրկնակի չեմպիոն

Վարդան Մելիքսոյան-օլիմպիական խաղերի ծանրամարտի փոխչեմպիոն, Եվրոպայի ռեկորդակիր

Բենուր Փաշայան-հունահռոմեական ոճի ըմբշամարտի աշխարհի եւ Եվրոպայի բազմակի չեմպիոն

Հրաչյա Խաչատրյան-սամբոյի Եվրոպայի չեմպիոն

Գուրգեն Թութխալյան-սամբոյի աշխարհի եւ Եվրոպայի բազմակի չեմպիոն

Սամսոն Խաչատրյան-բռնցքամարտի Եվրոպայի չեմպիոն, ԽՍՀՄ 5-ակի չեմպիոն

Մեխակ Ղազարյան- բռնցքամարտի Եվրոպայի չեմպիոն

Լեւոն Ջուլֆալակյան-օլիմպիական խաղերի չեմպիոն, հունահռոմեական ոճի ըմբշամարտի աշխարհի եւ Եվրոպայի առաջնությունների հաղթող, ֆեդերացիայի նախագահ

Արմեն Մկրտչյան-ազատ ոճի ըմբշամարտի օլիմպիական խաղերի փոխչեմպիոն

Օգսեն Միրզոյան-օլիմպիական խաղերի չեմպիոն, ՀՀ ծանրամարտի ֆեդերացիայի նախագահ

Նորայր Մուսեղյան-ազատ ոճի ըմբշամարտի աշխարհի չեմպիոն եւ գավաթակիր

Կարեն Մնացականյան-հունահռոմեական ոճի ըմբշամարտի Եվրոպայի չեմպիոն

Աղասի Մանուկյան-հունահռոմեական ըմբշամարտի աշխարհի չեմպիոն

Վահան Ջուհարյան-հունահռոմեական ըմբշամարտի աշխարհի փոխչեմպիոն

Արա Վարդանյան-ծանրամարտի աշխարհի փոխչեմպիոն

Հրաչյա Պետիկյան-օլիմպիական խաղերի չեմպիոն, ՀՀ հրաձգության ֆեդերացիայի նախագահ

Արա Գեւորգյան-ազատ ոճի ըմբշամարտի աշխարհի եռակի չեմպիոն:

ԽԱՉԲԱՌ

Նախորդ համարում տպագրված մրցանակային խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Միս: 2. Կլոր: 3. Դաս: 4. Վիսոցկի: 5. Ճգնաժամ: 6. Նավ: 8. Բրի: 9. Լաս: 11. Տոմսկ: 12. Գուսան: 14. Լավաշ: 15. Ոհմակ: 18. Լեռ: 20. Կոն: 22. Կարապետ: 25. Վառարան: 27. Բրոնզ: 29. Ազուգա: 30. Մառ: 31. Գին: 32. Ձիմ: 36. Ոսկեր: 37. Արմավ: 38. Ինկ: 39. Մանանեխ: 40. Ծովակալ: 41. Լին: 42. Պուլոզ: 43. Տանուլ: 50. Ինձ: 51. Ակր: 52. Բաս: 54. Լեն: 55. Ուղտ: 56. Սոֆ:

Հորիզոնական

1. Մակր: 3. Դավաճան: 7. Արբել: 10. Ստուգատես: 13. Նավպլիոս: 16. Որա: 17. Մուլոց: 19. Ժուկով: 21. Հակա: 23. Կվա: 24. Ավար: 26. Կանանչի: 28. Մանուշակ: 33. Աման: 34. Բոնիտում: 35. Սարի: 36. Ռեալիզմ: 40. Ծալապաս: 44. Տետր: 45. Արո: 46. Ունար: 47. Մական: 48. Վանիլ: 49. Արա: 50. Իրավաբան: 53. Կալիգուլա: 57. Զիրք: 58. Սախալին: 59. Ուտիֆ:

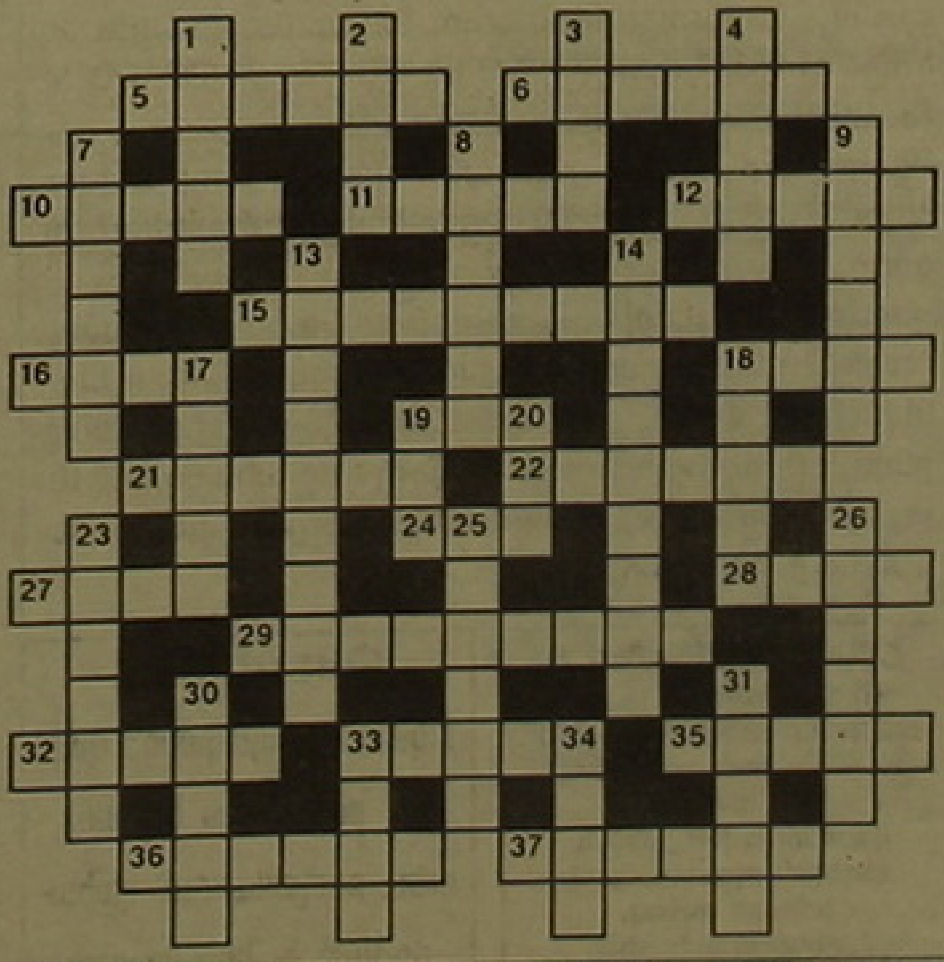

Շաբաթօրյա «Ազգի» մրցանակային խաչբառը ճիշտ լուծել եւ արժեքավոր մրցանակին արժանացել է մասիսցի լրագրող Էդուարդ Բեգլարյանը:

Հերթական մրցանակային խաչբառը կտպագրվի «Ազգի» փետրվարի 27-ի համարում:

Փորձեք լուծել, եւ արժեքավոր մրցանակը Ձերն է:

Ուղղահայաց

1. Կենդանիներ վարժեցնող ռուս կրկեսային արտիստ: 2. Անասուններին արածելու համար կանաչ խոտ: 3. Հռենոսի աջ վտակը: 4. Պարոնյանի «Պաղտասար աղբար» կատակերգության հերոսներից: 7. Ռուս բժիշկ: Նա առաջինն է նկարագրել լյարդի վիրուսային բորբոքումը: Հետագայում այդ հիվանդությունը կոչվեց նրա անունով: 8. Հայոց թագավոր (մ. թ. ա. 570-560-ական թթ.): 9. Գերմանացի աստղագետ (1571-1630): 13. Որեւէ մեկին երաշխավորող անձ: 14. Արշակ Երկրորդի սենեկապետը, որն Անհուշ բերդում այցելեց Արշակին եւ այնտեղ էլ ինքնասպան եղավ: 17. Բացասական լիցք ունեցող էլեկտրոդ: 18. Մասնեի օպերաներից: 19. Էլեկտրական դիմադրության միավորը: 20. Նախկին Խորհրդային Միության փոխարեն ստեղծված կառույց: 23. Սփյուռքահայ գրող, մանկավարժ, Մեծ եղեռնի զոհ: 25. Ուրախալի լուր: 26. Աշխարհամաս: 30. Անգլիացի փիլիսոփա, մաթեմատիկոս, տրամաբան: 31. Ֆրանսիացի նկարիչ, քանդակագործ, կուբիզմի ներկայացուցիչ: 33. Գոյություն ունեցող, ներկա եղող: 34. Հանցավոր, շահադիտական նպատակներով գործող խումբ:

Հորիզոնական

5. Ավստրիացի կոմպոզիտոր: 6. Լիտվացի բանաստեղծ, դրամատուրգ, հասարակական գործիչ: 10. Ռուս դրամատուրգ: 11. Բազմամյա խոտաբույս, որի արմատներից ներկ են ստանում: 12. Հռոմեացի բժիշկ, բնագետ (131-201): 15. Բաբաեւի հայտնի օպերան: 16. Անկենդան մարմին: 18. Հացահատիկը կալսելու ժամանակ առաջացած հարդի փոշին: 19. Ներբող, ...: 21. Մտքերի մեջ ընկած մարդ: 22. Պապ թագավորը երկար տարիներ հռոմեացիների մոտ ի՞նչ էր: 24. Օրգանիզմի կենսագործունեության ընդհատում: 27. Ժողովրդական երաժշտի, գուսանի անվանում: 28. Ավտոմեքենայի մակնիշ: 29. Մեծ եղեռնի օրերին Ամերիկայի դեսպանը Թուրքիայում: 32. Հնդիկ ֆիզիկոս, Մանդելշտամի եւ Լանդսբերգի հետ միաժամանակ հայտնագործել է լույսի կոմբինացիոն ցրման երեւույթը: 33. Անդուր հոտով գազ, անուշադր: 35. Գյուղ Հայաստանում, Աշտարակից 4 կմ հյուսիս-արեւմուտք: 36. Իտալացի կինոռեժիսոր եւ կինոդերասան («Խոշտանգված անուրջներ»): 37. Ռուս բնանկարիչ:

Կազմեց Է. ՄԱՆՍՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Ընտրական օրենսգիրքը հրապարակվեց՝ վրիպակներով հանդերձ

Սկիզբը էջ 1

Դատախազությունն իբրեւ ուղիղ ճանապարհ

Կիրակի Ռոբերտ Քոչարյանը հրաժարվեց ընտրական օրենսգրքում երրորդ ընթերցումից հետո կատարված բոլոր բարեփոխումներից, որոնք համարվեցին տեխնիկական վրիպակներ եւ վերոնշյալ տեղեկագրի համարում ներկայացվեցին ընտրողներին ու ընտրվողներին: Ընտրական օրենքն ուժի մեջ կմտնի փետրվարի 27-ին եւ ոչ թե 18-ին: Իրավաբանները գտան նաեւ օրենքի չգործելու պարագայում նախագահի հրամանագրի օրինականությունը հիմնավորող փաստարկներ: Ինչպես «Ազգին» մեկնաբանեց ԱԺ խոսնակ Խոսրով Հարությունյանը, ըստ Սահմանադրության նախագահը միայն մեկ սահմանափակում ունի ընտրության օրը նշանակելու հրամանագիր ստորագրելիս: Համաձայն 68 հոդվածի, դա պետք է լինի նախորդ ԱԺ լիազորությունների ավարտին նախորդող 60 օրվա ընթացքում. «Նախագահը կարող էր մայիսի 30-ը նշանակել ընտրությունների օր անգամ անցած հուլիսին», վստահ ձայնով փաստեց Խոսրով Հարությունյանը: Իսկ ընտրական օրենսգիրքը, վրիպակներով հանդերձ, գոյություն ունի, թեեւ դեռ ուժի մեջ չէ:

Պատգամավորներ Վարդան Խաչատրյանը եւ Արա Սահակյանը, սակայն, համաձայն չէին սույն մեկնաբանությանը: Արա Սահակյանն առաջարկեց Խոսրով Հարությունյանին անձամբ դիմել հանրապետության նախագահին. «Ընտրական օրենքի կեղծում է կատարվել, ճիշտ կլինի՝ դիմենք ՀՀ նախագահին՝ իրական գործ հարուցելու»: Վարդան Խաչատրյանն առավել վճռական էր. «Ես դիմում եմ դատախազություն, որովհետեւ օրը ցերեկով գողացել են ԱԺ իրավունքը՝ իրականացնելու իր լիազորությունները»: Նիստի ավարտին, երբ դիմեցինք Խոսրով Հարությունյանին՝ ճշտելու նրա դիրքորոշումը, խոսնակը խուսանավեց. «Ես հիմա չեմ կարող ուղղակի ասել, թե այդ արարքը որակվում է տեղավորվում քրեական օրենսգրքի շրջանակներում»: ԱԺ խոսնակը թեեւ դժվարացավ իր որակումներում, սակայն տվեց հետեւյալ գնահատականը. «Միգուցե հենց բարի մղումներից ելնելով, օրենսգիրքն ավելի բարելավելու նկատառումներով է դա կատարվել՝ հաշվի առնելով, որ երբեմն-երբեմն վերարկություններից հետո, այդուհանդերձ, խմբագրական փոփոխություններ կատարվել են, բայց դրանք միշտ համաձայնեցվել են հիմնական զեկուցողի, գլխադասային հանձնաժողովի, նախագահողի եւ ԱԺ նախագահի հետ, այս ընթացակարգը միշտ պահպանվել է, տվյալ դեպքում խախտվել է հենց այս ընթացակարգը: Նույնիսկ չգրված օրենքի, ավանդույթի վերածված այս պրոցեդուրան խախտվել է»: Իսկ պատգամավորները հորդորում էին խոսնակին չպաշտպանել աշխատակազմի ներկայացուցիչներին, քանզի օրենսգրքի հեղինակը «իր քաղաքական հեղինակությամբ ծնել է աշխատակազմին», խոստովանեց Խոսրով Հարությունյանը:

Սկսվում է արտահերթ նիստերի եռամսյակը

Բանաձեւեց պատգամավոր Ռուբեն Հակոբյանը՝ ի լուր ԱԺ-ի հայտարարելով, որ ինքն արդեն նախաձեռնում է ԱԺ հերթական-արտահերթ նստաշրջան հրավիրելու նոր փաշլ. ՀՅԴ-ն իրեն աջակցող ստվարաթիվ պատգամավորների հետ խորհրդարանին եւ ԱԺ-ին դարձյալ առաջարկում է վերանայել ընտրական օրենսգրքի 97 հոդվածը, որն արտոնում է քաղաքապետներին, փաղափապետներին, գյուղապետներին մեծամասնական ընտրակարգով պատգամավորության թեկնածու գրանցվել առանց վայր դնելու գործադիր իշխանության լծակները: Բայց մինչ Ռուբեն Հակոբյանի նախաձեռնությունը, ԱԺ-ում քախվեցին «Երկրապահի» եւ «Հանրապետություն» խմբակցության արտահերթ նիստերը: Հիշեցնենք Վահագն Խաչատրյանի, Էդ. Եգորյանի եւ այլոց առաջարկով ԱԺ-ն պետք է շարունակեր քննարկել «Ազգային հեռուստատեսության եւ ռադիոյի կառավարման մասին» օրենքի նախագիծը, ինչպես նաեւ «Արմենիա» հյուրանոցի, Կոնյակի գործարանի եւ «Հայկական ավիաուղիների» սեփականաշնորհման գործընթացն ուսումնասիրող ժամանակավոր հանձնաժողովի ստեղծման խնդիրը: Երկու անգամ քվորում չեղավ: Եվ «Երկրապահը» նախաձեռնեց իր նիստը՝ այս անգամ «Զորահավաքային նախապատրաստման եւ զորահավաքի անցկացման մասին» օրենքի նախագծով, լիզինգային գործունեությանը, փախստականներին եւ Վերահսկիչ պալատի մասին օրենքում կատարվող փոփոխությունների առաջարկով: Նախաձեռնությունների քախումն ավարտվեց Խոսրով Հարությունյանի զսպված խորհրդակցությամբ, ուր Արա Սահակյանի կամոք նախաձեռնող երկու խմբերը վառեցին խաղաղության ծխամորճը՝ նախ կավարտվի «Երկրապահի» արտահերթ նիստը, ապա քվեարկությունից անմիջապես հետո տեղի կունենա գրանցում, որից հետո ԱԺ-ն կանցնի Կոնյակի եւ հեռուստատեսության խարդավանքից օրինագծերին: Ինչպես հորդորում էին Էդ. Եգորյանն ու Հովհաննես Թոփմաջյանը, ԱԺ-ն ունի մեկ զամբյուղ, ուր, ճիշտ է, տարբեր պատկանելության խնձորներ են՝ «Երկրապահի», «Հայրենիքի», «Հանրապետության», բայց խնձորը քաղաքական կատեգորիա չէ, իսկ ԱԺ զամբյուղը միակն է եւ վերջինը՝ թե պատասխանատվությամբ, թե ճակատագրով: Այսօր ԱԺ արտահերթ նիստը կշարունակվի՝ Վերահսկիչ պալատի լիազորություններն ընդարձակող օրենքի քննարկմամբ:

ՆԱԻՐԱ ՄԵԼՔՈՒՄՅԱՆ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի

հասուն դասընթացների բաժին

Դասախոսությունների շարք ծրագիր

ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախագահ

ՏԻԳՐԱՆ ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ

ներկայացնում է

«Անցումային հասարակությունները 21-րդ դարում»

Հինգշաբթի, փետրվարի 25-ին, ժամը 18:00-ին

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում (5-րդ հարկ)

Դասախոսությունը կընթանա հայերենով՝ համաժամանակյա անգլերեն թարգմանությամբ

Մուտքն ազատ է

☎ Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 27-16-58

United Nations Development Programme

Sustainable human development

Միացյալ ազգերի զարգացման ծրագիրը մեկ ամսով աշխատանքի է հրավիրում համակարգչային օպերատորների: Օպերատորներն երկու խումբ աշխատելու են երկու հերթափոխով՝ 8. 00-12. 00, 16. 00-20. 00 եւ 12. 00-16:00, 20. 00-24. 00:

Դիմորդները պետք է ունենան համակարգչով աշխատելու փորձ եւ հայերեն լեզվով արագ մուտքագրելու ձիրք:

Հետաքրքրված անձինք կարող են իրենց ինքնակենսագրությունը ներկայացնել ՄԱԿ-ի գրասենյակ (Կարլ Լիբկնեխտի 14) մինչեւ ս. թ. փետրվարի 26-ը: Աշխատանքի ընդունվելու նպատակով դիմորդները կհանձնեն քննություն, որի անցկացման վայրը, օրը եւ ժամը կտեղեկացվի հեռախոսով:

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Գրիգոր Արծրունի փ. 28 շենքի 2-րդ բնակարանը, 120 քմ ընդհանուր տարածքով, 5/5 հարկում, վերանորոգված, մեծ եւ գեղեցիկ պատշգամբով, երկաթե դռնով, ծեղնահարկով: Գինը՝ պայմանագրային, հեռ. 26-75-21:

Փնտրվում է

1 կամ 2 սենյականոց վարձով բնակարան Երեւանի որեւէ թաղամասում կահավորված եւ հեռախոսով:

Զանգահարել 24-71-29:

ՀԵՌՈՒՍՏԱՑՈՒՅՑԵՐ

23 փետրվար

Հ1

9.05 Հեռուստասերիալ «Կապիտան Թենիտե»
9.30 Մուլտսերիալ «80 օր աշխարհի շուրջը»
10.00 Հայլուր
10.20 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
11.15 Կարճամետրաժ կինոնկար «Քաջ Նազար»
12.00 Զտպանակ
12.25 Հին երգեր
13.00 Հայլուր
13.15 Միասին («Միր»)
17.00 Հայլուր
17.20 Հեռուստասերիալ «Կապիտան Թենիտե»
17.45 Մուլտկինոնկար «Ոզնին մշուշում»
18.00 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
18.50 Բանուգործ
19.10 Հեռուստալոտո
20.00 Հայլուր
20.30 1 լուր
20.50 Այսօր
21.10 Տնտեսական տեղեկատու
21.30 Նախնիները եւ ներկաները
22.00 Նկարահանվում է ֆիլմ
22.20 Գ/Ֆ «Հայրենասերներ»
00.00 Հայլուր

Տ

09.00 Տոմար
11.000 Գ/Ֆ «Մեզ պես մարդիկ»
19.00 Մուլտեր
19.30 Սուրհանդակ
19.45 Ընտանեկան ֆիլմ. Պիեռ Ռիշարը եւ Ժերար Դեպարդյեն «Հախորդները» կատակերգությունում
21.15 Հրապարակ
21.30 Սուրհանդակ
22.00 Ջեյմս Բելուշին «Կյանքը վտանգելով» դետեկտիվում
23.30 Սուրհանդակ
00.00 Անդորր
00.05 Մի անգամ
00.10 Խուժան ալիք
00.30 Ի դեպ
00.55 Գիշերային կինոսրահ. գ/ֆ «Եզրագծից այն կողմ»
02.30 Սուրհանդակ

Ա1

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Դաժան հրեշտակը»
11.30-15.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Սերիալ «Սինդբադի նոր արկածները»
16.45 Երջանիկ դիրքված
17.35 Մինչեւ 16 տարեկան եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Դաժան հրեշտակը»
19.00 Նորություններ
19.15 Գուշակիր մեղեդին
19.45 Այստեղ եւ հիմա
20.05 Թեմա
20.45 «Հավերժական կանչ» սերիալի նոր վարկածը
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.50 Գ/Ֆ «Սեւ օվկիանոս»
00.25 Կանացի պատմություններ
00.55 Օրվա նորություն
01.15 Գ/Ֆ «Բազեն եւ ձնեմարդը»
00.15 Հանդիսավոր երեկո նվիրված Մեծ նայն Ռուսիո բարձրագույն կարդինալ Ալեքսի II-ի ծննդյան 70-ամյակին
01.25 Օրվա նորություն
01.45 Սան Ռեմոյի երգի փառատոն

РТР

8.00, 10.30, 10.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
10.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.35 Հեռուստախաղ «Հաղորդումների ծրագիր»
10.50 Արդարներ փողոցով
11.00 «Սանտա Բարբարա»
11.45 Երաժշտություն, երաժշտություն...
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.00 Լուրեր
12.30 Սերիալ «Պետերբուրգյան գաղտնիքների հանգուցալուծումը»
15.30 Սերիալ «Շան կյանք»
16.20 Սերիալ «Հարուստներն ու նրանք վողները»
17.15 Մուլտֆիլմեր «Երեք գորտուկ», «Արծագանք»
17.25 Սերիալ «Առաջին համբույրներ»
18.30 Աշտարակ
19.00 Համակարգիչ
19.20 Հայրենիքի պաշտպանների օր. Գ/Ֆ «Ռազմական մեքենայի անձնակազմը»
20.30 Կրկնակի դիմանկար
21.40 Սանրամասներ
21.55 «Անշլագը» ներկայացնում է
22.30 Հանդիսավոր համերգ՝ նվիրված հայրենիքի պաշտպանների օրվան
00.45 Հերթապահ բաժանմունք
01.30 Դահուկային սպորտաձեւեր. աշխարհի առաջնություն
02.15 Արդարներ փողոցով

«ՍՓՅՈՒՌ». ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ: Հեռախոսներ 569393, 581351

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1001 Տպաքանակ՝ 4000 Ստորագրված է տպագրության՝ 22. 02. 1999 Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@